

Erdészeti és Faipari Híradó

XXXI. évfolyam 1. szám
2022. december

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének Lapja

A tartalomból:

**A vadász nem trófeát,
hanem élményt vesz – Gyulaj Zrt.
Diákközpontú iskola Somogyzsítfán
Az EFDSZ külkapcsolatai**

Boldog és sikeres 2023. esztendőt!

Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete

JANUÁR	
1 Vasárnap	Újév, Fruzsina
2 Hétfő	Ábel
3 Kedd	Benjámin, Genovéva
4 Szerda	Leona, Titusz
5 Csütörtök	Simon
6 Péntek	Boldizsár
7 Szombat	Attila, Ramóna
8 Vasárnap	Gyöngyvér
9 Hétfő	Marcell
10 Kedd	Melánia
11 Szerda	Ágota
12 Csütörtök	Ernő
13 Péntek	Veronika
14 Szombat	Bódog
15 Vasárnap	Loránd, Lóránt
16 Hétfő	Gusztáv
17 Kedd	Antal, Antónia
18 Szerda	Piroska
19 Csütörtök	Márió, Sára
20 Péntek	Fábián, Sebestyén
21 Szombat	Ágnes
22 Vasárnap	Artúr, Vince
23 Hétfő	Rajmund, Zelma
24 Kedd	Timót
25 Szerda	Pál
26 Csütörtök	Paula, Vanda
27 Péntek	Angelika
28 Szombat	Karola, Károly
29 Vasárnap	Adél
30 Hétfő	Martina
31 Kedd	Gerda, Marcella

FEBRUÁR	
1 Szerda	Ignác
2 Csütörtök	Aida, Karolina
3 Péntek	Balázs
4 Szombat	Csenge, Ráhel
5 Vasárnap	Ágota, Ingrid
6 Hétfő	Dorottya, Dóra
7 Kedd	Rómeó, Tódor
8 Szerda	Aranka
9 Csütörtök	Abigél, Alex
10 Péntek	Elvira
11 Szombat	Bertold, Marietta
12 Vasárnap	Lídia, Livia
13 Hétfő	Ella, Linda
14 Kedd	Bálint, Valentin
15 Szerda	Georgina, Kolos
16 Csütörtök	Julianne, Lilla
17 Péntek	Donát
18 Szombat	Bernadett
19 Vasárnap	Zsuzsanna
20 Hétfő	Aladár, Álmos
21 Kedd	Eleonóra, Zelmira
22 Szerda	Gerzson
23 Csütörtök	Alfréd
24 Péntek	Mátyás
25 Szombat	Géza, Cézár
26 Vasárnap	Edina
27 Hétfő	Ákos, Bátor
28 Kedd	Elemér, Oszvald

MÁRCIUS	
1 Szerda	Albin
2 Csütörtök	Lujza, Henriett
3 Péntek	Kornélia
4 Szombat	Kázmér
5 Vasárnap	Adorján, Adrián
6 Hétfő	Inez, Leonóra
7 Kedd	Tamás
8 Szerda	Zoltán
9 Csütörtök	Fanni, Franciska
10 Péntek	Ildikó
11 Szombat	Szilárd
12 Vasárnap	Gergely
13 Hétfő	Ajtony, Krisztián
14 Kedd	Matild
15 Szerda	Nemzeti ünnep , Kristóf
16 Csütörtök	Henrietta
17 Péntek	Gertrúd, Patrik
18 Szombat	Ede, Sándor
19 Vasárnap	Bánk, József
20 Hétfő	Klaudia
21 Kedd	Benedek
22 Szerda	Beáta, Izolda
23 Csütörtök	Emőke
24 Péntek	Gábor, Karina
25 Szombat	Irisz, Irén
26 Vasárnap	Emánuel
27 Hétfő	Hajnalka, Lídia
28 Kedd	Gedeon, Johanna
29 Szerda	Agusztá, Augusztá
30 Csütörtök	Zalán
31 Péntek	Árpád

ÁPRILIS	
1 Szombat	Hugó
2 Vasárnap	Áron, Ferenc
3 Hétfő	Buda, Richárd
4 Kedd	Izidor
5 Szerda	Vince
6 Csütörtök	Biborka, Vilmos
7 Péntek	Nagypéntek , Herman
8 Szombat	Dénes
9 Vasárnap	Húsvét , Erhard
10 Hétfő	Húsvét , Zsolt
11 Kedd	Leó, Szaniszló
12 Szerda	Gyula
13 Csütörtök	Ida
14 Péntek	Tibor
15 Szombat	Anasztázia, Tas
16 Vasárnap	Csongor
17 Hétfő	Rudolf
18 Kedd	Andrea, Ilma, Pille
19 Szerda	Emma
20 Csütörtök	Tivadar
21 Péntek	Konrád
22 Szombat	Csilla, Noémi
23 Vasárnap	Béla
24 Hétfő	György
25 Kedd	Márk
26 Szerda	Ervin
27 Csütörtök	Zita
28 Péntek	Valéria
29 Szombat	Péter
30 Vasárnap	Katalin, Kitti

MÁJUS	
1 Hétfő	Munka ü. , Fülöp, Jakab
2 Kedd	Zsigmond, Atanáz
3 Szerda	Irma, Tímea
4 Csütörtök	Flórián, Mónika
5 Péntek	Györgyi, Gotthárd
6 Szombat	Frida Ivett
7 Vasárnap	Gizella, Gusztáv
8 Hétfő	Mihály, Győző
9 Kedd	Gergely, Alberta
10 Szerda	Pálma, Armin
11 Csütörtök	Ferenc
12 Péntek	Pongrácz
13 Szombat	Imola, Szervác
14 Vasárnap	Bonifác
15 Hétfő	Szonja, Zsófia
16 Kedd	Botond, Mózes
17 Szerda	Paszka, Dittmar
18 Csütörtök	Alexandra, Erik
19 Péntek	Ivó, Milán
20 Szombat	Bernát, Felícia, Hanna
21 Vasárnap	Konstantin
22 Hétfő	Júlia, Rita
23 Kedd	Dezso
24 Szerda	Eliza, Eszter
25 Csütörtök	Orbán
26 Péntek	Evelin, Fülöp
27 Szombat	Hella, Perbált
28 Vasárnap	Pünkösöd , Csanád, Emil
29 Hétfő	Pünkösöd , Magdolna, Ervin
30 Kedd	Janka, Zsanett
31 Szerda	Angéla, Petronella

JÚNIUS	
1 Csütörtök	Tünde
2 Péntek	Anita, Kármén
3 Szombat	Klotild
4 Vasárnap	Bulcsú
5 Hétfő	Fatime
6 Kedd	Cintia, Norbert
7 Szerda	Róbert
8 Csütörtök	Medárd, Helga
9 Péntek	Félix
10 Szombat	Margit, Gréta
11 Vasárnap	Barnabás
12 Hétfő	Villő, Orfeusz
13 Kedd	Anett, Antal
14 Szerda	Vazul
15 Csütörtök	Jolán, Vid
16 Péntek	Jusztin
17 Szombat	Alida, Laura
18 Vasárnap	Arnold, Levente
19 Hétfő	Gyárfás, Zorinka
20 Kedd	Rafael
21 Szerda	Alajos, Leila
22 Csütörtök	Paulina
23 Péntek	Zoltán
24 Szombat	Iván
25 Vasárnap	Vilmos
26 Hétfő	János, Pál
27 Kedd	László
28 Szerda	Irén, Levente
29 Csütörtök	Péter, Pál
30 Péntek	Pál

JÚLIUS	
1 Szombat	Annamária, Tihamér
2 Vasárnap	Ottó
3 Hétfő	Kornél, Soma
4 Kedd	Ulrik
5 Szerda	Emese, Sarolta
6 Csütörtök	Csaba
7 Péntek	Apollónia, Cirill
8 Szombat	Ellák
9 Vasárnap	Lukrécia
10 Hétfő	Amália
11 Kedd	Lili, Nóra
12 Szerda	Dalma, Izabella
13 Csütörtök	Jenő
14 Péntek	Órs, Stella
15 Szombat	Henrik, Roland
16 Vasárnap	Valter
17 Hétfő	Elek, Endre, Lotti
18 Kedd	Frigyes, Mirkó
19 Szerda	Emília
20 Csütörtök	Illés, Margaréta
21 Péntek	Daniella, Dániel, Léna
22 Szombat	Magdolna
23 Vasárnap	Lenke, Brigitta
24 Hétfő	Kincso, Kinga
25 Kedd	Jakab, Kristóf
26 Szerda	Anna, Anikó
27 Csütörtök	Liliána, Olga
28 Péntek	Szabolcs
29 Szombat	Flóra, Márta
30 Vasárnap	Judit, Xénia
31 Hétfő	Oszkár, Ignác

AUGUSZTUS	
1 Kedd	Boglárka, Alfonz
2 Szerda	Lehel, Özséb
3 Csütörtök	Hermína, Lídia, Tea
4 Péntek	Dominika, Domonkos
5 Szombat	Krisztina, Dominika
6 Vasárnap	Berta, Bettina
7 Hétfő	Ibolya
8 Kedd	László, Eszmeralda
9 Szerda	Emőd
10 Csütörtök	Lőrinc, Csilla
11 Péntek	Tiborc, Zsuzsanna
12 Szombat	Klára, Diána
13 Vasárnap	Ipoly, Vítalia
14 Hétfő	Marcell, Özséb
15 Kedd	Mária
16 Szerda	Ábrahám, Rókus
17 Csütörtök	Jácint, Réka
18 Péntek	Ilona
19 Szombat	Huba, Emília
20 Vasárnap	Államalap. ünnep , István
21 Hétfő	Hajna, Sámuel
22 Kedd	Menyhért, Mirjam
23 Szerda	Bence, Fülöp
24 Csütörtök	Bertalan, Alíz
25 Péntek	Lajos, Patrícia
26 Szombat	Izso, Natália
27 Vasárnap	Gáspár, Cézár
28 Hétfő	Ágoston, Mózes
29 Kedd	Beatrix, Erna
30 Szerda	Rózsa, Félix
31 Csütörtök	Bella, Erika, Zétény

SZEPTEMBER	
1 Péntek	Egon, Egyed
2 Szombat	Dorina, Rebeka
3 Vasárnap	Hilda
4 Hétfő	Rozália, Ida
5 Kedd	Lőrinc, Viktor
6 Szerda	Zakariás
7 Csütörtök	Regina
8 Péntek	Adrienn, Mária
9 Szombat	Ádám
10 Vasárnap	Hunor, Nikolett
11 Hétfő	Teodóra, Igor
12 Kedd	Mária
13 Szerda	Kornél, Ludovika
14 Csütörtök	Roxána, Szeréna
15 Péntek	Enikő, Melitta
16 Szombat	Edit, Ciprián
17 Vasárnap	Zsófia
18 Hétfő	Diána
19 Kedd	Vilhelmina, Vilma
20 Szerda	Friderika
21 Csütörtök	Mirella, Máté
22 Péntek	Móric
23 Szombat	Tekla, Liviusz
24 Vasárnap	Gellért, Mercédesz
25 Hétfő	Eufrozina, Kende
26 Kedd	Jusztina
27 Szerda	Adalbert
28 Csütörtök	Vencel
29 Péntek	Mihály
30 Szombat	Jeromos

OKTÓBER	
1 Vasárnap	Malvin
2 Hétfő	Petra
3 Kedd	Helga
4 Szerda	Ferenc
5 Csütörtök	Aurél
6 Péntek	Brúnó, Renáta
7 Szombat	Amália
8 Vasárnap	Koppány, Etelka
9 Hétfő	Dénes, Lora
10 Kedd	Gedeon, Bendegúz
11 Szerda	Brigitta, Gitta
12 Csütörtök	Miksa, Rezső
13 Péntek	Ede, Kálmán
14 Szombat	Helén, Livia
15 Vasárnap	Teréz
16 Hétfő	Gál, Hedvig
17 Kedd	Hedvig, Rudolf
18 Szerda	Lukács, Ambrus
19 Csütörtök	Nándor, Ferdinánd
20 Péntek	Vendel
21 Szombat	Orsolya, Klementina
22 Vasárnap	Előd, Korinna
23 Hétfő	Nemzeti ünnep , Gyöngyi
24 Kedd	Salamon, Herold
25 Szerda	Blanka, Blanka
26 Csütörtök	Dömötör, Albin, Medox
27 Péntek	Szabina, Antonietta
28 Szombat	Simon, Szimonett
29 Vasárnap	Nárcisz
30 Hétfő	Alfonz, Stefánia
31 Kedd	Farkas, Cseke

NOVEMBER	
1 Szerda	Mindenszentek , Marianna
2 Csütörtök	Achilles
3 Péntek	Győző
4 Szombat	Károly
5 Vasárnap	Imre
6 Hétfő	Lénárd
7 Kedd	Rezső
8 Szerda	Zsombor
9 Csütörtök	Tivadar
10 Péntek	Réka
11 Szombat	Márton, Martin
12 Vasárnap	Jónás, Renátó
13 Hétfő	Szilvia
14 Kedd	Aliz
15 Szerda	Albert, Lipót
16 Csütörtök	Ódon
17 Péntek	Gergő, Hortenzia
18 Szombat	Jenő
19 Vasárnap	Erzsébet, Zsóka
20 Hétfő	Jolán
21 Kedd	Olivér
22 Szerda	Cecília
23 Csütörtök	Kelemen, Klementina
24 Péntek	Emma
25 Szombat	Katalin, Katinka
26 Vasárnap	Virág
27 Hétfő	Virgil
28 Kedd	Stefánia
29 Szerda	Taksony, Brenda
30 Csütörtök	Andor, András

DECEMBER	
1 Péntek	Elza
2 Szombat	Melinda, Vivien
3 Vasárnap	Ferenc, Olívia
4 Hétfő	Barbara, Borbála
5 Kedd	Vilma
6 Szerda	Miklós
7 Csütörtök	Ambrus
8 Péntek	Mária
9 Szombat	Natalia
10 Vasárnap	Judit
11 Hétfő	Árpád
12 Kedd	Gabriella
13 Szerda	Luca, Otília
14 Csütörtök	Szilárd
15 Péntek	Valér
16 Szombat	Etelka, Aletta
17 Vasárnap	Lázár, Olimpia
18 Hétfő	Augusztá
19 Kedd	Viola
20 Szerda	Teofil
21 Csütörtök	Tamás
22 Péntek	Zénó, Anikó
23 Szombat	Viktória, Zente
24 Vasárnap	Szenteste, Ádám, Éva
25 Hétfő	Karácsony , Eugénia
26 Kedd	Karácsony , István
27 Szerda	János
28 Csütörtök	Kamilla
29 Péntek	Tamara, Tamás
30 Szombat	Dávid
31 Vasárnap	Szilveszter

Diákközpontú iskola Somogyzsítfán

Az egykori kastély aulája

Dr. Takács László igazgatóhelyettes, Matakovics István oktató és Zólyomi László Árpád, a SEFAG kerületvezető erdésze

Döntési gyakorlat

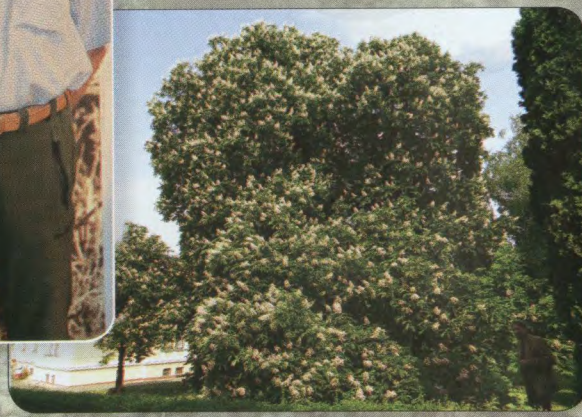
Tóth Krisztina igazgató és dr. Takács László igazgatóhelyettes a névadó Széchenyi Zsigmond társaságában

Az iskolamúzeum

Hossztolás

A park egyik büszkesége ez a famatuzsálem
Fotó: archívum

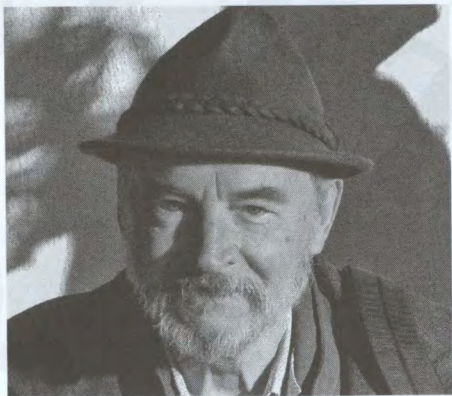
Pihenőben a nyári gyakorlatozók

Darabolás

Fotó: Zétényi Zoltán

Mit is hozott a víz hazánkba 2022-ben?

Hozott még egy kis Covidot, szerencsére már a leszálló ágból. De jött egy féltetesebb ellenfél, a vízhiány, szaknyelven az aszály. Nem ismeretlen ez a földrajzi kategória ezen a tájon, de újra és újra megsanyargatja a földből élőket. Meg az erdőből élőket is. Bár épp a minap az Alföldi Erdők Egyesülete által szervezett kutató napon hallottam, hogy a fákat kevésbé viselte meg a csapadékhiány. Ugyanott emlegették, hogy az „alföldfásítás” gondolata az 1863. évi aszályos időszak után merült fel” (Bidló A.–Horváth A.). De lépünk tovább! A háború miatt kialakult energiaválság hazánkban mértéktelen tűzifa-felvásárlást indított el. Az augusztus 4-én megjelent a 287. sz. kormányrendelet nem enyhítette a közvélemény egy részénél jelentkező erdészellenességet.

A rendelet ugyanis lazított a szabályokon: A fakitermelés tilalmi időszakára vonatkozó korlátozásokat nem kell alkalmazni. A védett területen az idegenhonos fajok kitermelése után az erdőfelújításkor nem kell fafajcserés szerkezetváltást végezni. Az őshonos fajokból álló és sarjeredetű természetes felújulásra képes erdőállomány sarjról felújítható. A közelítőnyom hálózat hatósági engedély nélkül is kialakítható. A 100 százalékos állami tulajdonú erdőben a vágásérettségi kor megállapítására is lazább szabályok vonatkoznak, fiatalabb állományok is letermelhetők. Engedélyezték a tarvágást a természetvédelmi, Natura 2000, tájképvédelmi vagy közjóléti rendeltetésű erdőben is. Az erdőtervben nem szereplő fakitermelésre az erdőgazdálkodásért felelős miniszter döntése alapján is sor kerülhet.

Szinte azonnal beindult a sajtó egy részének hadjárata. Egy cím a sok közül: Brutális fakitermelés kezdődhet Magyarországon (portfolio.hu).

Továbbá, az augusztus 9-én megjelent rendelet (294/2022.) szerint Magyarország energiaellátás-biztonsága szempontjából stratégiai jelentőségű tűzifa csak a NÉBIH-hez történő bejelentést követően értékesíthető külföldre, illetve vihető ki az országból, s az államot elővásárlási jog, külföldre való kiszállítása során vételi jog illeti meg.

Még továbbá: a szeptember 19-én megjelent (355/2022.sz.) kormányrendelet előírja, 2023. április 15-ig Magyarországon saját felhasználási célra állami erdészeti társaságtól kedvezményes egységáron 10 erdei köbméter mennyiségű tűzifa igényelhető az állami erdészeti társaságnál. Köbméterenkénti egységára a) kemény lombos fafajú faanyag esetében 30 000 forint, b) lágy lombos fafajú faanyag esetében 19 000 forint, c) fenyő fafajú faanyag esetében 19 000 forint. Ez utóbbi rendelet egyik napról a másikra örületes adminisztrációs munkát zúdított az erdészeti társaságokra. De megoldják. A várható többletbevételből a szakszervezet azt reméli, hogy a többletmunka is díjazható.

Minden csoda három napig tart. A kormány kommunikációja lassan utolérte az eseményeket, és a fölkorbácsolt média-hullámokat lecsillapította. Az események farvizén azonban elindult egy vita a fenntarthatóságról. Elődeink már az 1879. évi Erdőtörvényben leírták, hogy az erdők „használatuk tartamossága biztosíttassék”. Mi ugyanis ezt a némileg szűkebb tartalmú kifejezést használjuk általában a fenntarthatóságra. „Saját szakmai alapelveinket elődeink a tartamosság szilárd alapkövére építhették. A »meissenai földeken« született gondolatot (Carlowitz 1713-ban, a tartamosságról írt művéből) az eltelt három évszázad alatt sokféle kihívás érte, de napjaink klímaváltozása valamennyi közül a legnagyobb és legsúlyosabb.” (Mátyás Csaba, 2018. szeptember 17., Lakitelek, Agrárklíma konferencia) Eme viharos időszakot megelőzően, június 30-án rendezték meg a pilisiek az OEE 152. Vándorgyűlést Gödöllőn. Majd a vihar utáni csendben, október elsején a magánerdősök az országos gyűlésüket szintén királyi környezetben, a visegrádi várban. Talán az év végére lecsillapodnak a kedélyek, ismét nyugodtan folyhat a fakitermelés és az erdőfelújítás, sőt az erdőtelepítés is. Reméljük, hogy több és tisztább vizet hoz jövőre a globális klímaváltozás. Az MTI minapi híre: jól áll a talajok őszi feltöltődése csapadékvízzel.

Zétényi Zoltán

Tartalom

Az EFDSZ elnökségének ülése 2

A vadász nem trófeát, hanem élményt vesz 3

Ki kell mondani a véleményünket 7

Tervezéskor igyekszünk minden tényezővel kalkulálni 8

Erdősítéskor 80-100 évre eldöntjük az erdő sorsát 9

Kiszakadni a hétköznapiakból 11

Diákközpontú iskola Somogyzsitfán 14

Kedvence a csörgő réce 17

Az iskoláról 17

Az alföldi erdőkért kutattak 18

Szakmai találkozó Törökországban 19

Erdészek találkozója Félixfürdőn 21

Tanulmányút Kovászna megyében 22

Horvát erdészkielutazás látogatása 23

A többszakmás tolmács 24

Röpiinterjú Majoros Gábor vezérigazgatóval a kilátóban 24

Elhunyt dr. Kuti László, az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés elnöke 24

ÉSZT kongresszus 24

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ • XXXI. évfolyam 1. szám. • Kiadja az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete • 1146 Budapest, Thököly út 58–60. • Tel.: 331-4369 • E-mail: 2016efdsz@gmail.com • Szerkesztőbizottság: Dr. Halmágyi János elnök, Dudás Péter tiszteletbeli elnök, Nagy László munkatárs, Zétényi Zoltán főszerkesztő • Szentandrási Erzsébet korrektor • Címlapon: Gyérítési gyakorlat Somogyzsitfán • Fotó: Zétényi Zoltán • Nyomda: Inform Kiadó és Nyomda Kft. • Budapest, Angol u. 34. • Felelős vezető: Bolyki Etus ügyvezető igazgató • A lap negyedévenként jelenik meg • Hírlapárusí forgalomba nem kerül • Terjeszti az EFDSZ

Az EFDSZ elnökségének ülése

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének Elnöksége 2022. november 3-án 10 órakor, Budapesten, a 1146 Budapest, Thököly út 58–60. sz. alatti irodaházban elnökségi ülést tartott.

Az elnökségi ülésen részt vett dr. Halmágyi János elnök, Górász László és Ivádi László alelnök, Gregán Zoltán, Kovács Ágnes és Tóth István elnökségi tag, Battáné Császár Erika, a PEB elnöke, Pintér Szilvia könyvelő, dr. Nagy Péter ügyvéd, Kovácvics Pál szakértő, Zétényi Zoltán, az ErFa Híradó főszerkesztője, Nagy László újságíró, Gábor Judit jegyzőkönyvvezető.

Az elnökségi ülés napirendje szerint az alábbi témákat tárgyalták meg:

1. Dr. Halmágyi János elnök és dr. Nagy Péter ügyvéd tájékoztatást adott az EFDSZ tagszervezetei átalakulásának jelenlegi helyzetéről, a folyamatban lévő ügymenetről.

2. Dr. Halmágyi János beszámolt a 2022. évi TIM/ÁPB által támogatott pályázatban megvalósult rendezvényekről:

– Az EFDSZ küldöttsége találkozott és megbeszélést folytatott a horvátországi Umagon a Horvát Erdészeti Szakszervezet vezetőivel, továbbá részt vett a horvát szakszervezeti sportnapokon.

– Az EFDSZ 10 tagú küldöttsége részt vett 2022. június 30-án és július 1-jén az Országos Erdészeti Egyesület 152. Vándorgyűlésén Gödöllőn, amit a Pilisi Parkerdő Zrt. szervezett.

– Szakszervezetünk nyolc tagú küldöttsége 2022. július 20–23. között részt vett a romániai Kovászna Megyei Szakszervezet meghívására aszervezett tanulmányúton.

Ülésezik az EFDSZ elnöksége

– Szakszervezetünk elnökségének tagjai és munkatársai 2022. szeptember 1-jén fogadták a Horvát Erdészeti Szak-

Dr. Halmágyi János elnök

szervezet Joszip Sztojanovics elnök által vezetett delegációját szakmai találkozó keretében. A küldöttség tanulmányúton vett részt a VADEX Zrt. Pákozdai Pagony Bemutató Központjában, itt találkozott Majoros Gábor vezérigazgatóval, valamint ellátogattak a Soponyai Vadgasztronómiai Fesztiváljára és az Egererdő Zrt.-hez.

– Az EFDSZ 11 tagú küldöttsége 2022. szeptember 21–24-e között a romániai Félixfürdőn találkozott a Román Erdészeti Szakszervezet vezetőivel, és részt vett a sportnapok rendezvényein.

– A Török Erdőgazdálkodási Szakszervezeti Szövetség meghívására 2022. október 17–21-e között az EFDSZ négyfős delegációja – Dudás Péter, Ivádi László, Kovács Ágnes és Kovácvics Pál – részt vett az antalyai tanulmányúton.

3. Battáné Császár Erika (PEB-elnök) és Pintér Szilvia könyvelő beszámolt az EFDSZ 2022. év 1–9. havi gazdasági és pénzügyi helyzetéről, és felhívták a figyelmet a tagdíjak időben való átutalására.

4. Kovácvics Pál erdészeti szakértő beszámolt a CEF jelenlegi munkájáról.

5. Az egyéb témák között megemlékeztek dr. Kuti Lászlóról, az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés október elején elhalálozott elnökéről. Az ÉSZT 2022. november 29-én rendkívüli kongresszust tart.

Az EFDSZ és a MÉDOSZ elnöksége közösen időpontot fog kérni az AM erdészeti államtitkárságtól az aktuális és a 2023. évre vonatkozó feladatok megbeszélésére és egyeztetésre.

Zétényi Zoltán beszámolt az ErFa Híradó szerkesztésének állásáról; a lap megjelenése december hónapban várható.

A vadász nem trófeát, hanem élményt vesz

**Beszélgetés Gőbölös Péterrel,
a Gyulaj Zrt. vezérigazgatójával**

– **ErFa Híradó:** Melyik vidék szülötte?
– Kecskeméten születtem, édesanyám soproni, édesapám dunavecsei, félig duna-földvári.

– **ErFa Híradó:** Milyenek voltak a középiskolás élmények?

– A kecskeméti Piaristáknál életem nagyon szép négy éve volt.

– **ErFa Híradó:** Jó nevű intézmény...

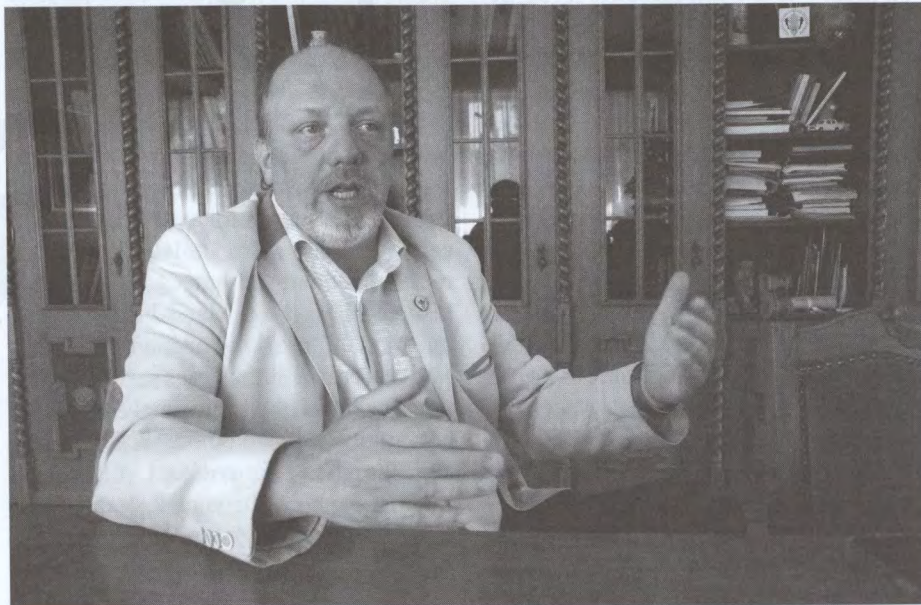
– Kifejezetten jó híre volt. Én még abban az időszakban jártam oda, amikor 28 szerzetes tanár oktatott reverendában. A mostani tablóképeken már sajnos nem láttam szerzetest.

– **ErFa Híradó:** Mikortól készült erdésznek?

– Körülbelül hároméves koromban döntöttem el, hogy erre a pályára lépek – mondja nevetve a vezér. – Még nem voltam négyéves, amikor apám elvitt vadkacsavadászatra, ekkor a vadászat eldőlt. Ezután, ha nem vitt magával vadászatra, akkor toporzékkoltam. A vadászatok során apám mellett az erdő és az erdészet szeretete is kialakult. Szoktam mondani, hogy az én erdészeti karrierem az UAZ csomagtartójából, a vadászkutyák mellől indult. Nagy lépésnek számított, amikor előrejöttem a platóról a hátsó ülésre az erdészek közé. Amikor hetedikes lettem, attól kezdve minden nyáron egy hónapot a Bugaci Erdészetenél dolgoztam, a középiskola végéig.

– **ErFa Híradó:** Az erdészeti technikum fölmerült?

– Az nem, ellenben a zenei konzervatórium igen. Szorgalmasan tanultam trombitálni. Édesapám azt mondta, hogy-

ha a konziból föl is vesznek Sopronba az egyetemre, akkor ott veled fölmosás a padlót matekból meg fizikából. Ezt édesanyám sajnálta, mert nagyon szeretne volna, ha a trombita tanszakon zeneművészeti konzervatóriumot végzek.

– **ErFa Híradó:** Egyetem után merre vitt az útja?

– A KEFAG-hoz kerültem, a Kelebiai Erdészethez. Hamarosan fahasználati műszaki vezető, majd erdészetvezető helyettes lettem. Az erdészeti összevonások után már nagyon nagy erdészet lettünk, két erdészeti csemetekerttel, két vaddisznós kerttel és egy nagy, kiemelt állami, üzemi vadászterülettel. Gyerekként, 1983-ban – apám mellett – ott voltam az első dámok telepítésénél. Négy év múlva indult az első vadászat, a legelső, már barcogásban elejtett dambika terítékénél, 1987-ben én fűjtam a vadászkuört.

– **ErFa Híradó:** Sokat vitatták a dám létjogosultságát. Akkoriban könnyen ment az áttelepítés ügye?

– Emlékszem, sokan nem nézték jó szemmel, hogy apám az erdészeti hatóság részéről engedélyez egy újabb nagyvadat olyan területre, amelynek a vadeltartó képessége nem túl jó, sokat bírálták emiatt. Ha visszatekintünk erre a döntésre, akkor azt mondhatjuk, hogy egy jövőbe látó, nagyon jó döntés volt. Egy igazi sikertörténet. A vadállomány-gazdálkodás és a terület vadeltartó képességét kell összehangolni, melyet egy felépülő vadpopuláció esetén még hatékonyan végre lehet hajtani. Hat kilo körüli trófeátömegű, kiváló bikákat lövetnek ezen a területen. Nagyszámú bel- és külföldi vadászvendégkört generál a dámvadászat, akik az adott táj és Magyarország jó hírét viszik a világban.

– **ErFa Híradó:** *A KEFAG-nál milyen fajfaj volt előtérben?*

– Hálát adok a sorsnak, hogy akkor és most is rendkívül változatos erdőállományokon gazdálkodhattam. A Dél-Kiskunság ezen térségében a Körös-éri főcsatorna hatására a homoktalajú erdők egy részében meglehetősen humid termőhely volt, az észak-bácskai löszháton öregtölgy-foltok voltak, az erdészet középső, északi részén, az egybefüggő homokterületeken pedig telepített erdei és fekete fenyő, szürke nyár és akác, kisebb hárs és a mélyebb részeken tölgyfoltokkal. Pályakezdőként beleláltam, hogy évi száz hektáros nagyságrendben telepítettünk új erdőt évente az akkori erdészetemnél.

– **ErFa Híradó:** *Akkoriban a KEFAG déli határvidékén volt közjóléti tevékenység?*

– A megye északabbi területein, a nagyobb városok vonzáskörzeteiben már voltak parkerdők, pihenőhelyek, erdészeti múzeum, de a legdélebbi részen akkor és mi kezdtük el. Természetesen sokkal szerényebb léptékben, de már elmondható, hogy lett, ez is az alkotás öröme. Létrehoztunk Tompa-Kelebián egy kis központi parkerdőt, tanösvénnyel, táblákkal, padokkal, pihenőhelyekkel. Ezt fölfedezték a környékbeli óvodák és iskolák és hozták a gyerekeket.

– **ErFa Híradó:** *Milyen tapasztalatot lehetett onnan áthozni?*

– Szinte mindent. Talán a csemetékerti tapasztalataim nem hasznosulnak, mert nincs csemetékertünk. De majd lesz az is, dolgozunk rajta. Egyébként a szaporítóanyag kérdésében igyekszünk újat létrehozni. De a dél-mezőföldi gazdálkodás nagyon hasonlít a kiskunsági homokhátihoz. Természetszerűleg a Tolnai hegyháton, dombvidéken élő cseres tölgyesek, bükkösök nem voltak, ennek rendszerszerű gazdálkodásába bele kellett tanulnom. A faanyag-értékesítés, a nagyvadgazdálkodás ugyanolyan volt, elveit és lényegét tekintve nincs különbség. A változás számomra körülbelül olyan volt, mintha egy verseny gokartból egy Forma-1-es autóba ültem volna át. Itt az élőfa-készlet nagyobb, a hozami jellegek és az erdőfelújítási lehetőségek mások.

– **ErFa Híradó:** *Milyen megbízásokkal, tanácsokkal látták el, amikor kinevezték?*

– Azt mondták, tegyem hatékonyabbá, versenyképesebbé a céget. A társaság belső szerkezetére vonatkozóan, akár a személyzeti kérdéseket vagy a szakmai

struktúrát tekintjük, ezekről nekem kellett döntenem. Mindezt – nyugodtan mondhatom – erdőművelés-központú szemlélettel kezdtem el. Rájöttem, hogy a gyenge pontjaink közül először az erdőművelés hatékonyságát, színvonalát és biztonságosságát kell rendbe tenni. Nem csupán a gazdálkodás miatt, hanem a klímaváltozással összefüggő szárazodási folyamat következtében is, át kell gondolnunk, hogy miként tudunk stabil erdőt sikeresen létrehozni, mindezt nemzetközi hírvadállomány fenntartása mellett.

A legtöbb gond a dél-mezőföldi területeken adódik, ahol homoki vázталajok találhatók – magyarázza. – Ez a Pincehelyi Erdészethez tartozik.

– **ErFa Híradó:** *Kiknek a birtokai voltak ezek a területek?*

A vezérigazgató odalép a térképhez és mutatja a területeket, az egyes erdészetek működési körletét.

– Tamási erdészetiünk az Esterházy hercegség történelmi birtokán működik, a Högyézi Erdészetiünk egy részét az Apponyiak nagybirtoka teszi ki, a Pincehelyi Erdészetiünk a legösszetettebb, mert a Montenuovo hercegség részein, a kisnemesi Ágoston Manó birtokrészein, más, valamikori kis-középbirtokon és a Mária Terézia hitbizomány régi területein gazdálkodik. A Pincehelyi Erdészeti két különálló erdőtömböt kezel, mindkettő korábban két erdészeti volt, ezeket a 90-es évek végén vonták össze, s ma tulajdonképpen egy-egy erdőgazdálkodóként működtetjük.

– **ErFa Híradó:** *A külső szemlélő a Gyulajról úgy gondolkodik, hogy ez egy vadászati gazdaság, amelynek vannak erdei is...*

– Ez nagyon rossz elképzelés. Ez annyiban igaz, hogy a társaság árbevételében a vadászat 35 százalékot tesz ki, mely valóban magas részarány. Ezért a vadászat a cég eredményességéhez jelentős mértékben hozzájárul, szemben más cégekkel. Tehát látni kell, hogy a vadászat nálunk nem „hab a gazdálkodás tortáján”, hanem igazi „tétmérkőzés”. A vadászatot nekünk minden évben meg kell nyernünk – hangsúlyozza a vezérigazgató. – Még hozzá úgy, hogy az az üzemi eredményhez is jelentősen hozzájáruljon. Ugyanakkor a gazdálkodás fő, stabil bázisa nálunk is az erdőgazdálkodás. Arra büszke vagyok, hogy a cég a mai napig az alaptevékenységeiből él és gazdálkodik, vagyis az erdő hozamaiból és a mellékhaszonvételeiből. Ez nem mindenhol van így.

– **ErFa Híradó:** *Hogyan vészelték át a Covid-időszakot?*

– Az a két szűk esztendő volt. A szakmai életem mélypontja. Annál borzasztóbb helyzet nincs, hogy megvan a vadászati lehetőség és a vendégvadász is, de ez utóbbi nem tud idejönni. Zárva vannak a vadászházak, és nem működhet a rendszer. A vadállomány fenntartási költségei adóttak, a vadat etetni kellett, a védelmi feladatokat végre kellett hajtani, a személyzetet fizetni kellett. Ezeken túl morálisan és mentálisan is rendkívül megterhelő, hogy szarvasbőgési, dambarcogási időszakban nincs vendégünk. Ezt átélni a szakszemélyzetünknek szinte egy lelki lelki trauma volt.

– **ErFa Híradó:** *Hogy tudta tartani a lelket az embereiben, hisz a vezérigazgató – különösen ilyen helyzetben – egy „apafigura”?*

– Igyekeztem minél többet találkozni kinn a kollégákkal, és elmagyarázni, hogy át kell strukturálnunk a költségek felhasználását, racionalizálnunk kell az erdőgazdálkodás költségkiáramlásait, továbbá a vadászat veszteségét folyamatosan ki kell másból gazdálkodnunk. Azt most már biztosan mondhatom, hogy mindezt sikerrel meg tudtuk oldani. A társaság mindkét Covid pandémia évben jónak mondható eredményességgel működött, és a likviditásunkat fönn tudtuk tartani, mindemellett nagyon jelentős szakmai projektet hajtottunk végre. Ha pedig a cég történetébe illesztjük mindezt, elmondhatjuk, hogy ezek történelmi erdő- és vadászterületek, melyek történelmi nemesi családok területei voltak, melyeken ma is úgy gazdálkodhatunk, mint kétszáz évvel ezelőtt. Ezt az erdőgazdaságot nem különböző területekből „ollóztuk” össze, hanem a történelem során állami tulajdonba került és egységgé vált erdőterületen működünk. Érdekes, hogy van több olyan területünk, amely már az 1920-as években állami tulajdonba került. Az Esterházy-birtok egyik része pedig banki vagyonekezelésű hitbizományként működött.

– **ErFa Híradó:** *Hogyan, milyen szervezettel működik a társaság?*

– Tamásiban van a cég központja. A cég felső vezetése vezérigazgatóból és két vezérigazgató-helyettesből áll, akik közül az egyik a gazdasági, másik a termelési, kereskedelmi és a természetvédelmi feladatok közvetlen vezetője. Az erdőművelést és a vadászatot egy-egy ágazatvezető fogja össze, a számvitelt, ügyvitelt, humánpolitikát, egyéb speciális

adminisztrációt egy összeszokott stáb viszi magas színvonalon.

A részvénytársaságnak három erdészete van, a Duna felől kezdve a Pincehelyi Erdészet, a Tamási Erdészet és a Högyészai Erdészet. Mindhárom erdészetnél a klasszikus struktúrában az erdészetvezető, két műszaki vezető, vezető könyvelő, a kerületvezető erdészek, kerületvezető vadászok, a pénztárosok és adminisztrátorok dolgoznak. A Högyészai és Pincehelyi Erdészetnél valójában erdőgondnoki rendszer működik: a högyészai, a nagydorogi és a pincehelyi műszaki vezető kollégák az adott területeiken irányítják a fahasználati és erdőművelési tevékenységeket, a Tamási Erdészetnél a terület specialitása miatt a két ágazatnak külön műszaki vezetői vannak. A Tamási és a Pincehelyi Erdészetknél az erdész- és a vadászkerületek elválnak egymástól: a vadászkerületek valamivel nagyobbak az erdészkerületeknél, a Högyészai Erdészetnél ugyanaz a kerületvezető viszi az erdészeti és vadászati ügyeket.

– **ErFa Híradó:** Kik végzik a különböző munkálatokat?

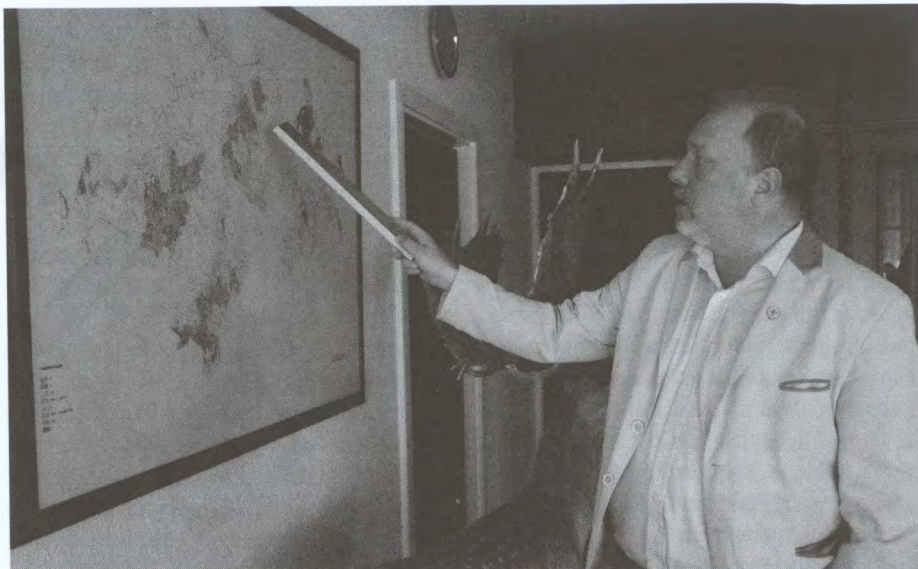
– A feladatoknak megfelelően erdőművelő és fahasználati vállalkozóink vannak. Mint sokan mások, Európában és hazánkban is, mi is munkaerőhiánnyal küzdünk. Egyértelmű, hogy a cégünknek a gépesítés irányába kell elmozdulnia mind a hatékonyság növelése, mind az élőmunka kiváltása miatt.

– **ErFa Híradó:** A vállalkozók miből tudnak beruházni, fejleszteni?

– Egyrészt saját forrásból és banki hitelekkel fejlesztenek, de szeretnénk segíteni nekik, hogy a vidékfejlesztési program keretéből is juthassanak pénzügyi forrásokhoz, így el szeretnénk érni, hogy ennek legyenek meg a banki előfinanszírozási feltételei is. Ezzel kapcsolatban hosszú ideje tárgyalásokat folytatunk több pénzügyi szereplővel is, ez idáig kevés sikerrel.

– **ErFa Híradó:** Vannak társaságok, amelyek nem váltak meg a fizikai munkásoktól, mások mostanában kezdik ismét alkalmazni őket. Önök?

– A mi gazdálkodási volumenünket és az éves termelési karakterisztikát figyelembe véve egy területen kellett ezt a megoldást alkalmazni, a faanyagszállításnál. Számos alkalommal jutottunk olyan helyzetbe, hogy a vállalkozó egyoldalú tárgyalási lehetőségbe került, azaz kizárólag ő diktálta a szolgáltatási díjainak emelését, nem volt többajánlatos ver-

Gőbölös Péter vezérigazgató magyarázza a társaság térbeli elhelyezkedését

senyhelyzet. Ma már van egy korszerű faanyagszállító szerelvényünk és magunk is szállítunk, bár ezzel a feladatoknak csak egy részét tudjuk elvégezni, de már van egy verseny, érezhető hatással. A társaság fakitermelési volumene és a termelések térbeli és időbeli korlátozásai nem teszik lehetővé, hogy üzemeltessünk egy harvestert és kapcsolódó géprendszert.

– **ErFa Híradó:** Mit lehet tudni a kikerülő választékról?

– Alapvetően energetikai célú faanyag az árualapunk: tűzifa és vékonytűzifa, apríték. Ennek egy része közvetlenül lakossági végfelhasználókhoz kerül, valamint szállítunk erőmű felhasználására is. Értékesítünk fenyő farostot cellulóznak, szállítunk raklapelemekhez alapanyagot és értékesítünk fűrészrönköket, késelési, hámozási rönköket is.

– **ErFa Híradó:** Úgy tudjuk, ismét fölveszik a csemetetermelés „fonalát”. Honnan lesz hozzá munkáskéz?

– Reményeink és elgondolásunk szerint a létrehozandó csemetetermeléshez meg tudjuk oldani a termeléshez szükséges emberi kapacitást. E téren elsősorban a saját magunknak megtermelt molyhos olasz tölgy csemete nevelésére kell gondolni. Egy teljesen új bázist is akarunk indítani, melyhez egyelőre csak a terület van meg – egy korábban felszámolt csemetekert újranyitását tervezzük –, melyhez szükséges az öntözőrendszer megépítése is.

– **ErFa Híradó:** Az olasz molyhos tölgy választása már a klímaváltozás tételzése?

– Olyannyira van rá igény, hogy még csak a tervezés fázisában voltunk, de ami-

kor híre ment a kezdő lépéseinknek, máris kerestek bennünket, van-e eladó csemeténk.

– **ErFa Híradó:** Honnan lesz szaporítóanyag?

– A saját vagyongekeztelt erdeinkben felmért és kijelölt törzsfáinkról. Így genetikailag a térségből származó és ehhez a klímához alkalmazkodott egyedek utódainak megmentéséről, továbbszaporításáról van szó.

– **ErFa Híradó:** Milyen termőhelyi viszonyok és állományok jellemzik a társaság működési körletét?

– A Duna-ártéri erdőktől a száraz homoktalajokon álló erdőállományokon keresztül, a tolnai löszhát cseresein, tölgyesein át egészen a bükkös erdőig. Tehát a három üzemegységünk más-más termőhelyi körülmények között, más-más kihívások közepette tevékenykedik.

– **ErFa Híradó:** Hogy lehet a különböző adottságok közepette gazdálkodó erdészetek teljesítményét összehasonlítani?

– Alapvető a ráfordítás és az eredmény viszonya. Kérdés, hogy az elvárt reális hozamhoz képest milyen eredményességet képes hozni.

– **ErFa Híradó:** Az értékesítést mennyiben határozhatják meg az erdészetek?

– A kereskedelmet központilag irányítjuk, de természetesen konzultálunk. Különösen a mostani hektikus lakossági fapiaci helyzet miatt ennek a szenzorai az erdészetknél vannak. Innen a központból sem a keresletet, sem a lakosság érzékenységet nem lehet megítélni. A nagyobb kereskedelmi partnerek esetében mi is vizsgáljuk a körülményeket és a partnerek viselkedését.

– **ErFa Híradó:** Érintsük a vadászat egyik aspektusát! Mi a helyzet a vadkerítésekkel?

– Válasszuk ketté a kérdést! Egyrészt adottak az erdősítéseket védő kerítések, amelyek nélkül ilyen vadbőség mellett nem lehetne megvédeni a felújításokat. Itt utalnék a társaságunk jelmondatára: „Az erdő és a vad harmóniája”. Ez nagyon szép gondolat, de nagyon nehéz megvalósítani. Erre nyugodtan mondhatjuk, hogy ez már maga a szakmai művészet. A másik terület a mezőgazdasági termőföldek megvédelése. Ez egy komplex feladat. A Gyulaj Zrt. is rendelkezik több mint ezerhektárnyi mezőgazdasági területtel. Ezek terményei egyrészt csökkentik a kiszolgáltatottságunkat a vadtakarmányozás vonatkozásában, másrészt jelentős bevételt biztosítanak, mely a vadgazdálkodást segíti.

– **ErFa Híradó:** A vad vízellátása megoldott?

– Nyáron kell itatnunk, de szerencsére jó néhány erdei tóval is rendelkezünk. Ezek vízellátását folyamatosan fejlesztjük. Az idehez hasonló források idején pedig lajtos kocsival viszünk vizet a területre. Dolgozunk az erdei vízviszatarítás kérdésein is.

– **ErFa Híradó:** A vadgazdálkodás legfontosabb irányát – nagyvadat tekintve – miben lehetne megjelölni?

– Ez területenként változik. A vad-disznó-gazdálkodást teljesen át kellett gondolnunk, új stratégiát kellett kidolgoznunk. De miért is kulskérdés ez számunkra? Kíváló vaddisznós kertjeink vannak. Ezek nemzetközi szinten is pompás vadászati lehetőséget biztosítanak. Ezek fő vonzereje az, hogy stabil állomány jön létre bennük, és jól szervezeten tudunk vadásztatni nagyon élvezetes és kellemes, elsősorban társas vadászatokkal. Arról nem is beszélve, hogy a táj pedig festői. Mindamellet nagyon biztonságosak a nagy lövésszám mellett. Ezek fenntartásához kell a szabadterületi disznóállomány jól megvalósított, szakszerű befogása. Ennek két előnye van, egyrészt a helyi egészséges, genetikailag jó állományt biztosítja, másrészt a kinti élőhelyeket a befogással tudjuk tehermentesíteni, a vadlétszámot és egyúttal a vadkárt is csökkentve. Nálunk a 80-as évek óta működik ez a kertrendszer. Az ASP és a Covid-időszak arra adott lehetőséget, hogy beállíthassunk a jól működő rendszerhez egy stabilan fenntartható állománylétszámot.

– **ErFa Híradó:** Mennyire kellett csökkenteni a vaddisznó-állományt?

– A 40-50 százalékos csökkentés alapelvárás volt. De van olyan területünk, ahol 100 százalékos csökkentést tartanának helyesnek. Az igazi kérdés, hogy honnan indulunk. Ezt nehéz meghatározni. Az elmúlt 40-50 évben mindig ez volt a fő vitapont, hogy mennyi az annyi.

– **ErFa Híradó:** A korábbi egyetemi vezető, vadgazdálkodási szakértő jelentette ki, hogy Magyarországon senki nem tudja megmondani, hogy mennyi a vad-disznóállomány.

– A lényeg, hogy a kiindulási szám milyen viszonyban van a valósággal.

Más nagyvad közül az őzállomány észrevehetően csökken, sajnos az arany-sakál komoly kártevő tényező. A korábbi években 80-90 őzbakot lövettünk, ma ennek a felét tudjuk. Mindent megpróbálunk a sakál létszámának a csökkentésére, de ez egyelőre szélmalomharcnak tűnik. A gímszarvas állományt igyekszünk nagy erővel kordában tartani. A gím vadászat kilátásai jók, remélhetően sem közép, sem hosszú távon nem lesz visszaesés ezen a téren. A dām sokkal inkább „divat” vadfaj, a keresletében hullámok vannak.

– **ErFa Híradó:** A Gyulaj Zrt.-nek ez a címerállata...

– Ennek ellenére a dāmnek nincs akkora gazdálkodási jelentősége, mint amekkorát tulajdonítanak neki kívülről nézve. Kulskérdés a dām gazdálkodás, mert nagy létszámban fordul elő, a gyulaji dām kiemelt nemzeti érték és „tolnaikum”. A gyulaji és kisszékelyi területeink dāmtrófea átlagtömegét tekintve jelentős fejlődés figyelhető meg. Nagyon odafigyelünk az élőhely-gazdálkodásra, az állomány korosztálybeli és ivari összetételére. Érdekes, hogy évről évre változik a dām vad iránti érdeklődés, ennek okát pontosan nem sikerült eddig feltárni. Követnünk kell a dām vad iránti érdeklődés, a „divat” alakulását.

Nagyon fontosak a vadászat körülményei, az, hogy miként vezetik föl a vendéget, milyen feltételeket biztosítunk a vadászvendégeknek. Nem szabad elfeledni, hogy a vadász elsősorban nem trófeát, hanem életérzést és élményt vesz.

– **ErFa Híradó:** Hogyan alakul a vadászok „korfája”?

– Nem igaz, hogy kiöregszenek a vadászok, jönnek a fiatalok is. A vadászok igényei és szokásai változóban vannak, kevesebb a hagyományosan visszajáró, egy-egy helyszínhez ragaszkodó vendég. Ráadásul rövidebb időre jön egy-egy vadász. Régen lefoglaltak egy hetet, mosta-

nában egy-két napra jönnek. A fiatalok is szeretnek vadászni, és ennek a tradicionális tevékenységnek a jövője biztosított.

– **ErFa Híradó:** Mi a sorsa a vadhúsnak?

– A hat állami erdőgazdaság tulajdonában lévő Öreglaci Vadhúsfeldolgozó Kft.-ben van tulajdonrészünk, és természetesen oda szállítunk, ahonnan nagyon szép készterméket értékesítenek a nemzetközi piacon. Szállítunk a másik állami, a Soponyai Vadfeldolgozóba is.

– **ErFa Híradó:** Érezhető ezen a tájon az évszázados erdészeti-vadászati kultúra hagyománya, hatása?

– Igen. Ez elsősorban a vadászat terén maradt fenn. A szakszemélyzet hozzáértése, az irányítás szakszerűsége egyértelműen mutatja ezt. A szakszemélyzet felkészültsége, „poroszos” fegyverzettsége alapfeltétel. Amit fejleszteni kellett, az a vadászati marketing és értékesítés gyakorlata. Alapdolog, hogy vendéget nem mondunk vissza, és a vendégnek mindig igaza van. Természetesen előfordul, hogy egy-egy területre azonos időben olyan sok az igény, hogy nem tudunk mindenkit fogadni.

– **ErFa Híradó:** Mit jelent a marketing megújítása?

– Például új vevőkör keresését. Ilyen az arab világ: Jordánia, az Egyesült Arab Emírátsok, Kuvait, Bahrein. Ezekről a helyekről alapvetően gímre és dāmra jönnek, de volt olyan vendég is, aki a vadkanokra is vadászott. A másik kialakított új területünk a skandináv terület vendégköre: Dánia, Norvégia, Svédország. A francia és az amerikai vendégkört egyelőre nem sikerült, csak kisebb mértékben megmozdítanunk. Ez utóbbiak számára a „big five”, az egy időben, egy helyen meglátható öt nagyvad jelenti a nagy élményt. Nálunk az ehhez hasonló egy időben terítékre hozható gím, dām, őz és disznó, pláne a muflon nem lehetséges. Ígéretes tárgyalásaink voltak Oroszországgal is, de a jelen események ezt lefékeztek. Kínában is voltak kezdeményezéseink, de ott az a gond, hogy legyen bármilyen gazdag is valaki, saját jogon nem lehet fegyvere. Ennek a feloldása (fegyvervizsga, lőfegyver biztosítása) már meghaladja a mi lehetőségeinket.

– **ErFa Híradó:** Az utóbbi időben egyre több szép fotót tesz közzé. Mikor „kapott rá” a fotózásra?

– Nagyon régen, de a Facebook hozta magával a publikálást. Ötéves lehettem, amikor apai nagypapámtól kaptam egy NDK-s gyártmányú Roll-filmes Pouva

Start fényképezőgépet, ami elindított az amatőr fotózás irányába. Ez a gép összetört, de a nagyanyám megsajnálva megajándékozott egy Szmena masinával, s azzal folytattam a fotózást. Anyukám zacskószámra hordta az Ofotértbe a filmtekercseket előhívatni. Amikor felső tagozatos lettem, apámtól kaptam egy Zenit-E, már komoly kisfilmes gépet. Gimnáziumban pedig már egy motoros Kodak masinával fotóztam. Az egyetemi évek alatt 4-5 ezer diából álló anyagot fotóztam össze. Többek között Székelyföldről, Prágáról, Rómáról van nagy anyagom. Ezeket a közelmúltban digitalizáltattam. Amikor megjelentek a digitális gépek, átálltam a Canonokra. Most egy EOS 60 D és egy R1-es Canonom meg egy Sony Alfa 300-as „munkagépem” van az erdei bejárásokra.

– **ErFa Híradó:** Nemrégén tért haza Afrikából. Mi ragadta meg érzelmileg a látottakból?

– Megérintett az a világ. Egyrészt a táj, a teremtetett természetes világ, másrészt az ott élő emberek. Eddig a legérintetlenebb táj a tajga volt, ahol jártam. A tajga egy forgalmas vidék volt ahhoz képest, amit Tanzániában, a Maszáj-fennsíkon tapasztaltam. Itt csak elefánt- és bivalytájakat láttunk. Náluk az „autópályát” úgy képzeljük el, mint itt egy erdei nyiladékot. Azon óránként jó, ha egy terepjáróval meg egy-két motorossal találkozunk. Erről le-tértünk egy keskenyebb, alsóbbrendű útra, majd egy elefántváltóra. Az érintett meg,

hogy ez az oroszán, elefánt, kafferbivaly, zsiráf által járta vidék, ahol a zebrák úgy legeltek az utak mentén, mint nálunk a szarvasmarhák. A másik nagy élményem – amiről a nagy utazók és vadászírók is írnak – az volt, hogy az ég és a föld összeér. Ha éjjel kimész a szabadba, hallod azt a meghatározhatatlan kórust, és nézed az égboltot az ezer csillaggal, és nem látod az ég és föld határát. Ez leírhatatlan és elmondhatatlan élmény. Az is érdekes volt, ahogy a helyiek fogadtak bennünket, amikor kipakoltuk a csomagjainkat az autóból, és készségesen fölajánlották a segítségüket a cipekedéshez. Láttam a tekintetüket, ahogy szánalommal és sajnálkozva nézték a sok csomagot és fölszerelést, gondolván: szerencsétlenek, ennyi mindenre van szükségük ahhoz, hogy néhány napig meglegyenek itt a Maszáj-földön. Mert nekik annyi volt a tulajdonuk, amit mindig magukon viseltek. A kisgyerekek is megbámultak, hogy mennyire felöltöztünk: kalap, napszemüveg, terepuha. Többnyire tartózkodó emberek, de volt néhányuk, aki kereste az alkalmat, hogy kezet foghasson velünk.

– **ErFa Híradó:** Ki irányítja a cégnél a személyzeti politikát?

– Ezt nekem kell irányítanom. Az alkalmazotti állomány felvétele vezérigazgatói hatáskör, a fizikai állományra az erdészvezetőnek van jogosultsága.

– **ErFa Híradó:** A társaság kommunikációját – ahogy látom – szintén a vezérigazgató irányítja...

– Arra nincs külön kapacitás – forrás még csak-csak kerülne –, hogy egy belső vagy külsős szakembert erre a feladatra beállítsunk. A témákat általában én találom ki, a kollégák pedig megírják, ha kell, posztolják, a filmeket elkészítik. Ezeket megbeszéljük, és néha igyeksznünk stratégiaszerűen egymásra épülve közreadni. A külföldi médiumokban – például a Pirsch Magazinban – pedig meg kell vennünk a felületet. De előfordult például francia nyelvterületen, hogy ismeretségi alapon publikálhattunk, sőt egyszer írtak is rólunk. De volt olyan „big five”-os vendégünk, aki lőtt egy kapitális kant, s örömeiben írt a Safari Magazinba egy jó cikket rólunk. A helyi erőket tekintve jó kapcsolatunk van a Tamási Rádióval, a Tamási Tükörrel és a Tolnai Népiújsággal.

– **ErFa Híradó:** A működési területükön lévő önkormányzatokkal milyen kapcsolatban vannak?

– Mintegy 40-50 önkormányzattal vagyunk kapcsolatban, ezek közül az üzemi területünkön 30-40-nel. Sok rendezvényre hívnak vendégként, más alkalommal mi nyújtunk támogatást nekik. A lakossággal való kapcsolatunk is kifejezetten jónak mondható, sokan nagyra értékelik a munkánkat.

– **ErFa Híradó:** Munkáltatóként?

– Tamásiban a 4., 5. nagy munkaadónak számítunk. Nem elhanyagolható az iparüzési adó sem.

– Köszönjük a beszélgetést.

Zétényi Zoltán – Nagy László

Ki kell mondani a véleményünket...

Kárász Attila
szakszervezeti titkár

Általános iskolai tanára biztatására fordult az érdeklődése az erdészpálya felé. Konkrétan a soproni erdészeti technikum irányába, ahol 1987-től 1992-ig öt tartalmas, eseményekben gazdag évet töltött. A nyári szakmai gyakorlatokat a Pilisben töltötte, Bakon Gábor irányítása mellett. Tolna megyébe menyasszonya révén került. Az ismeretség a sportból, egészen pontosan a kézilabdából adódott. Felesége pedagógus, igazi klasszikus erdőmérnök-pedagógus pár.

A szakszervezeti múltjáról így vall:

– **ErFa Híradó:** Hol kezdte a pályafutását?

– A Nagydorogi Erdészetről, amit aztán 2002-ben összevontak a Pincehelyi

Erdészettel. Akkor Jankovics László kollégám volt a szakszervezeti tisztségviselő.

– **ErFa Híradó:** Hogyan alakult a taglétszám akkoriban?

– 1992-ben volt egy nagy létszámléépítés, azóta szinte minden erdészeti munkát már vállalkozásban végeznek.

– **ErFa Híradó:** Voltak akkoriban emlékeztető szakszervezeti megmozdulások?

– A nyugdíjas találkozók, családi napok. Ezek ma is megvannak.

– **ErFa Híradó:** Hogyan lett szakszervezeti titkár?

– Amikor az elődöm elment nyugdíjba, akkor kerestek meg. Bennem látták a megfelelő személyt a folytatáshoz: vegyem át a stafétát.

– **ErFa Híradó:** Miért Önben láthatják meg a megfelelő vezetői?

– Az egyik előd kolléga harcos, konfrontálódó típus volt. Egy másik pedig inkább kompromisszumképes. Én is inkább e felé hajlok: ki kell mondani a véleményünket, de ha látjuk, hogy nem megy a dolog, akkor azt el kell fogadni. Be kell látni a cégvezetés álláspontját, és olyan

kompromisszumot kell kötni, hogy a dolgozóknak is jó legyen.

– **ErFa Híradó:** Az érvényes kollektív szerződést már ön kötötte?

– Az eredetit még nem én, de az átdolgozásokat már én írtam alá.

– **ErFa Híradó:** Különbözik a cég kollektív szerződése másokétól?

– Amennyire ismerem több más cég kollektív szerződésének a felépítését, vannak különbségek. Nálunk a mellékletben vannak a béren kívüli juttatások, a kafetéria, az illetményfa, a szépkártya.

– **ErFa Híradó:** Volt a vándorgyűlésen?

– Igen.

– **ErFa Híradó:** Ez egyfajta jutalom vagy természetes „járandóság”?

– Talán jutalom, elismerés.

– **ErFa Híradó:** A sportnapokon részt szokott venni?

– Nem.

– **ErFa Híradó:** Miért nem?

– Nehéz a 80-90 munkatársból bármilyen sportsaport megszervezni.

– **ErFa Híradó:** Jelenleg hány tag van a cégnél?

– 28 fő, ez 31 százalék. Most az egyik célunk, hogy az ősszel belépő kollégákat be kellene szervezni.

– **ErFa Híradó:** Ez hogy fog történni, megkönyörkezéssel?

– Rábeszéléssel. Ha megkérdezik, mennyit kell fizetni, és mit tudunk ajánlani ezért, akkor azt mondom, hogy semmit, csak a kollektív szerződést.

– **ErFa Híradó:** Mennyi a tagdíj?

– 900 forint, az aktuális minimálbér 45 ezreléke.

– **ErFa Híradó:** Mit volna érdemes adni?

– Vannak szakszervezetek, ahol több tagdíjat kérnek. Talán nekünk is többet

kellene, és a többletből lehetne rendezvényeket tartani, szociális célra fordítani.

– **ErFa Híradó:** Lát olyan kollégát, aki majd követője lehet ebben a tisztségben?

– Remélem, hogy lesz olyan.

– **ErFa Híradó:** Régen volt az üzemi négyyszög. Napjainkban betölt ilyen szerepet a szakszervezet?

– Ez elég nehézkes. A minisztérium dönt a gazdasági lehetőségekről, s általában csak az igény marad.

– **ErFa Híradó:** A társaságot érintő fontos döntésekről zajló megbeszélésekbe bevonja a cégvezetést?

– Nem.

– **ErFa Híradó:** Van-e lehetősége az alapszervekkel való kapcsolattartásra, kötetlen beszélgetésre?

– Akkor, ha valamilyen szakmai feladat adódik.

Z.Z. – N.L.

Tervezéskor igyekszünk minden tényezővel kalkulálni

Both Hajnalka gazdasági vezérigazgató-helyettes

A gazdasági vezérigazgató-helyettes korábban 21 évig dolgozott egy pénzintézetnél. 2014-ben számla-likvidátorként kezdett a Gyulaj Zrt.-nél, majd főkönyvelő lett, és 2016 óta a társaság gazdasági vezérigazgató-helyettese. Nem volt idegen számára az új cég, hiszen korábban a banki műveletek révén kapcsolatban voltak.

– **ErFa Híradó:** Bevált az új munkahely?

– **Both Hajnalka:** A munkahelyváltás nagy fordulópontja volt az életemnek, azonban nagyon jó döntés volt részemről.

– **ErFa Híradó:** Érkezése óta milyen változásokat tapasztalt a társaságnál?

– **B. H.:** Az első munkanapon azonnal tudatosult bennem, hogy a korábban kívülállóként látott erdő- és vadgazdálkodás milyen komplex és összetett feladat, az ágazatok tevékenysége milyen sokrétű. Nagyon hasznos és érdekes volt számomra látni, megtapasztalni a számok, a számlák, a statisztikák mögötti tevékenységeket, részleteiben is megismerni a Társaság sokszínű gazdálkodását. Korábban, laikusként csak sajnálkoztam, ha láttam, hogy valahol kivágták a fákat. Azóta a szemléletem sokat változott, megértettem, hogy mit, miért tesz az erdész-szakma, mi a folyamatok rendje és sorrendje.

– **ErFa Híradó:** Az Ön szerepe ezeknek a folyamatoknak a pénzügyi „kordában tartása”?

– **B. H.:** Feladatom a Társaság számviteli és pénzügyi műveleteinek a megtervezése, koordinálása a gazdasági működés fenntartása, a működéshez szükséges forrás kezelése. A Részvénytársaság tevékenységéből adódóan a gazdálkodást a ciklikusság jellemzi, a bevételek és a költségek időben elkülönülnek egymástól, kiemelt feladatom a gazdálkodás egyensúlyának a megtartása, javítása. A Társaság adottságaihoz mérten évről évre sikerül növelni az eredményességünket. Fontos törekvésünk, hogy a munkaerőt meg tudjuk tartani, mert a humán erőforrás és a bérezési lehetőségek terén is nagyok a különbségek a portfólión belül, tehát a jövőbeli viszonyok eltérőek.

– **ErFa Híradó:** A fizikai munkát kivétel nélkül vállalkozók végzik. Az idei gazdasági események számos területen fölbővítették a tervet, költségvetéseket. Ezt hogyan lehet kezelni?

– **B. H.:** Nagyon nehezen. Az éves üzleti terv elkészítésekor igyekszünk lehetőség szerint minden, a gazdálkodást befolyásoló, várhatóan bekövetkező tényezővel kalkulálni, bár október-novemberben nagyon nehéz megjósolni, hogy mi várható a következő évben. A makrogazdasági előre jelzésekből nem lehet felkészülni mindenegyes változásra. Rengeteg bizonytalansági tényező van, gondoljunk csak a jelenlegi infláció mértékére, az orosz-ukrán konfliktusra.

– **ErFa Híradó:** Hogyan alakulnak a főágazatok árbevételei?

– **B. H.:** A gazdálkodásunk két fő alappillére a fahasználat és a vadgazdálkodás. Az értékesítés nettó árbevételének 72%-a erdőgazdálkodásból, 23%-a vadgazdálkodásból származik, a fennmaradó 5%-ot az ökoturisztikai ágazat és a vállalkozási tevékenységünk bevétele adja.

A vadgazdálkodáshoz kapcsolódóan szeretném kiemelni a Társaság mezőgazdasági tevékenységét. 1000-1200 hektár mezőgazdasági területen gazdálkodunk, elsősorban vadföld, illetve takarmánytermesztést végzünk, amely mind közvetlen, mind közvetett módon befolyásolja a vadászati ágazat eredményét, ezért célunk a minél magasabb szintű és minél stabi-

labbb vadföldgazdálkodás megvalósítása és fenntartása. A területek mezőgazdasági adottságai maximálisan megfelelnek a fenti cél kritériumainak, ezáltal önellátó rendszerként tudnak működni a vadtakarmányozás terén. Az évente megtermelt felesleg piaci áron értékesíthető, ezáltal az ágazat eredményessége növelhető, illetve folyamatosan elvárható. Az évenkénti biztonsággal megtermelt vadtakarmány pedig függetlenedést jelent a hektikusan működő terménypiactól.

Az elmúlt években a vadföld gazdálkodás és a legelőgazdálkodás minőségi javulásának is köszönhetően a dámszarvas testsúlyátlagának folyamatos növekedése tapasztalható. Ez a bikák esetében agancstömeg-növekedésben is megmutatkozik most és mutatkozhat meg a következő évek során, így közvetlen és közvetett módon is befolyásolja a vadállomány minőségét, valamint a vadászat, a vadföld és a legelőgazdálkodás komplex rendszerét.

– **ErFa Híradó:** Mennyi vadkárt fizet a cég?

– **B. H.:** A területünkön jelenlevő vadsűrűséghez képest nem túl sokat. Társaságunk kiemelt figyelmet fordít a megfelelő, jó viszony kialakítására vadgazdálkodási területén gazdálkodó mezőgazdasági termelőkkel. Ennek keretében nagyon jelentős a növényi kultúrák védelmét biztosító kerítésépítés és karbantartás. A tavalyi aszályos év miatt a takarmányárak elszabadulása okozta a vadkár értékének a korábbi évekhez viszonyított növekedését.

– **ErFa Híradó:** Számos cég ismét alkalmaz vállalkozók helyett állandó fizikai munkásokat.

– **B. H.:** A vállalkozóink egyre inkább „elkoptak”, kiöregednek. Még nagyobb gond, hogy a vállalkozások nem tudnak fejleszteni, beruházni, nincs tőkéjük. Ennek megoldására többféle pályázati lehetőség nyílt, ám a szükséges önerő biztosítása problémát jelent számukra. Fizikai munkásokat a Gyulaj Zrt. is alkalmaz, ők vadgondozásban, vadetetésben végeznek munkát.

– **ErFa Híradó:** Gondolom, hogy itt is erdélyi vállalkozók, munkások dolgoznak...

– **B. H.:** Igen, erdélyi vállalkozások is dolgoznak.

– **ErFa Híradó:** Hányan dolgoznak most a cégnél?

– **B. H.:** Jelenleg 87 fő a létszámunk. Korábbi években átlagosan 100 fő létszámmal működött a Társaság, a létszámcsökkenés 2020-ban jelentkezett, amikor a vadászházak üzemeltetésének kiszervezésével a vadászházaknál dolgozó munkavállalók jogutódlással az üzemeltető által kerültek tovább foglalkoztatásra.

– **ErFa Híradó:** Hogy zajlik a műszaki utánpótlás kiválasztása?

– **B. H.:** Bevált gyakorlat, hogy a végzős erdőmérnökök körében néhány kolléga az egyetemen castingot tart, és meghívják hozzánk a végzős hallgatókat ismerkedni. Az elmúlt évben is nagyon értékes munkaerőt sikerült így a Gyulaj Zrt.-nél alkalmazni.

– **ErFa Híradó:** Tervezik-e a létszám növelését?

– **B. H.:** Jelenleg megfelelő a humánerő kapacitásunk, így nem kívánjuk növelni a létszámot.

– **ErFa Híradó:** Közfoglalkoztatottakat alkalmaznak?

– **B. H.:** A közfoglalkoztatottak létszáma évről évre csökken. Idén 42 fő éves átlagléttszámot vállaltunk. Az erdészeti munkákon kívül az erdészeti épületek, eszközök karbantartásában az ökoturizmusban alkalmazzuk őket. Nehezen lehet újonnan belépő munkásokat toborozni, sokszor nem is jelennek meg a közvetítések során, ami országos probléma.

– **ErFa Híradó:** Hogyan állnak a továbbképzés terén, amiért ma már kredit pontokat osztogatnak?

– **B. H.:** Nagyon fontosnak tartjuk a szakmai továbbképzéseket. Az elmúlt két évben a Covid-időszak alatt többnyire online formában vettek ezen részt a kollégák, ezenkívül szívesen vesznek részt társerdőgazdaságok által szervezett terepi szakmai bemutatókon is.

– **ErFa Híradó:** Miként érvényesül az esélyegyenlőség egy erdészeti társaságnál?

– **B. H.:** Az egyenlő bánásmód feltételrendszerének és a diszkrimináció elutasításának kell érvényesülnie a munkafeltételek megállapításában és biztosításában, a képzési és előmeneteli rendszerben, valamint a bérezés, juttatások területén.

Nagy László–Zétényi Zoltán

Erdősítéskor 80-100 évre eldöntjük az erdő sorsát

Beszélgetés Gál László erdőművelési és ökoturisztikai ágazatvezetővel

Gál László: Van egy jelentős projektünk itt Tolna megyében, amely bekerült az EU jó gyakorlatok sorozatába – kezdi jogos büszkeséggel az ágazatvezető. – Az erdészeti génmegőrzésről szól, amellyel a klímaváltozás negatív hatásait szeretnénk csökkenteni. Köztudott, hogy az erdeink a következő 50-100 évben meg fognak változni. A bükkösök szinte teljesen eltűnnek majd az országból, a gyertyános tölgyesek aránya csökkenni, a cseres tölgyeseké pedig nőni fog, mivel egyre szárazabb és melegebb lesz a klímánk, ahogy ezt az erdészeti klímamodellek mutatják.

– **ErFa Híradó:** Mennyi csapadék hullik itt évente?

– **G. L.:** Ezt nagyon nehéz innen megközelíteni, hiszen nem biztos, hogy az éves csapadékösszeg mennyisége változik, inkább az eloszlása. Ugyanis, ha a vegetációs időszakban esik, akkor az jó, de ha azon kívül, akkor az ugyan az éves összesítésben jónak tűnik, de nem akkor esik, amikor leginkább szükség lenne rá. Amit látunk az az, hogy növekszik a meleg és forró napok száma, és csökken a vegetációs időszak csapadéka. Az aszályindex pedig azt jelzi, hogy egyre inkább a cseres tölgyes és erdősztyepp klíma felé haladunk Tolna megyében. Az ERTI klímamodelljei azt mutatják, hogy a közelmúltban mért adatok alapján már a Balkán-félsziget éghajlati körülményei

tapaszthalhatók jelenleg Magyarországon. Az előrejelzések szerint ez még rosszabbra fog változni.

– **ErFa Híradó:** *Itt, ebben a völgyben, ahol ülünk, egész más a mikroklíma, mint egy-két km-rel odébb...*

– **G. L.:** Igen, itt a szűk völgy miatt magasabb a páratartalom, extrazonálisan megtalálható a bükk, de ahogy kiérünk innen, sokkal szárazabb minden, és a cseres klímába érkezünk. Néhány százméteres sétával akár három erdészeti klímabesorolást is érinthetünk. De itt a völgyben sem változatlan a mikroklíma, az idén kiszáradt lucfenyő – mutat körbe László az Anna-völgy bejáratában – már favágókra vár, amazok a tuskók a tavaly kivágott fenyőkre emlékeztetnek. A szűbogarok végeztek velük.

Erdésként nekünk száz évre előre kell gondolkoznunk, olyan szaporítóanyagot kell felhasználnunk, amely kompatibilis lesz az akkori klímával. Ha azt tudjuk, hogy a Balkán klímájának felel meg a mostani időjárás, akkor ottani szaporítóanyagot kellene felhasználnunk értelemszerűen. Egyelőre ez nem működik, a bolgárok és a horvátok nem érdekeltek ebben, nem sikerült kialakítani kapcsolatot erdészeti szaporítóanyag-beszerzés kapcsán. De az erdélyi makk ára is ötszörösére emelkedett a pár évvel ezelőtiekhez képest, tavalyelőtt 300 forint volt kilója itthon, 2021 őszén már 1500 Ft volt Erdélyből szállítva, mert itthon már nem volt termék.

Dél-Dunántúlon mi más megoldást dolgozunk ki hosszabb távon, a délebről származó szaporítóanyag-beszerzésre. Ismert, hogy hazánkban van néhány olyan faj, amelyik alkalmazkodott a melegebb, szárazabb körülményekhez. Addig ezeknek nem volt erdészeti jelentőségük, a méretük vagy minőségük miatt. Felkerestük a legszárazabb dombtetőket, hegyhátakat, meredek déli kitettséggű löszoldalakat, ahol elszórtan vagy kis csoportokban megtalálható az olasz molyhos tölgy, azaz a *Quercus virgiliana*. Ez egy kevésbé ismert, erdészeti szempontból kisebb jelentőségű, de őshonos fajfajunk. Általában a szintén szárazságtűrő, gyenge növekedésű molyhos tölgygel, a *Quercus pubescens*-szel tévesztik össze, amely a több száz méter magas száraz, sziklás élőhelyen, karsztbokor erdőkben tenyészik zömmel.

Az olasz molyhos tölgy – sok esetben természetesen kereszteződve más tölgyekkel – inkább a dombvidéki lösz alapkőzetű talajokon jelenik meg jobb

növekedéssel, tekintélyesebb méretekkel, de szintén száraz és meleg körülmények közt. Amennyiben általános lesz az országban a felmelegedés a klímaváltozás miatt, akkor ezen faj faj téráránya jelentősen növekedhetne a megváltozott éghajlati tényezőkhez való alkalmazkodóképessége révén. Egyelőre sehol sem kapható az országban származás azonosított olasz molyhos tölgy csemete, mi viszont elkezdtünk vele foglalkozni erdészeti génmegőrzés keretében. Mivel egy nem védett, de ritka fajról van szó, dokumentáltuk az élőhelyeit, kijelöltük a génrezervátumait. 226 olyan egyed van, amelyet nyilvántartásba vettünk. Gyakran ligetes dombtetőkön, nyiladékok, legelők, szőlők mellett találhatók meg, sokszor tuskósarjakról nőve, ott, ahol más fajok nem nyomják el. Érdekes, hogy az olasz molyhos tölgy csemete levele egész télen zöld marad, ami tipikus mediterrán hatás. Nem olyan egyszerű gyűjteni a makkját, ráadásul első látásra nem könnyű felismerni a fát. Talán a törzs alján, a kérgen található keresztirányú repedések a jellegzetesek, s a hajtása is molyhos. Az első néhány kiló makkot ezen fák alól mérnök kollégáim gyűjtötték, törzsfánként szelektálva. A makkból nevelt első csemeték ültetését géngyűjteményekben és magtermesztő ültetvényekben, azaz plantázsokban, törzsfánként egyedileg kijelölt parcellákban 2019-ben kezdtük el, amelyről nyilvántartást vezetünk, hogy mely egyed utódairól van szó.

A szárazságtűrő fajok alkotta géngyűjtemények és plantázsok a jövőben fel fognak értékelődni – folytatja a jövődőlést a szakember. Azt még nem tudjuk, hogy milyen lesz a fája, mert a mostani törzsfák többnyire nyiladékok mentén, hagyásfaként, széleken nőttek, sokszor tuskósarjként, de vannak köztük néha 60 cm átmérőjű, egyenes törzsű egyedek is, nemcsak tekeredettek, görbék. Majd az erdészeti származáskísérletek erre választ adnak a következő évtizedekben.

– **ErFa Híradó:** *Művelőként gondolkodnak azon, hogy miként készüljenek föl a globális felmelegedés okozta időjárás-változásra?*

– **G. L.:** Igen. Ez a projektünk is már ennek a része. Erdősítéskor 80-100 évre eldöntjük az erdő sorsát. Ha rossz fajtát választunk, beépítem a kudarcot.

– **ErFa Híradó:** *A természetes felújítási törekvésekkel ez a projekt hogyan egyeztethető össze?*

– **G. L.:** Mindenképpen növelnünk kell az őshonos, szárazságtűrő elegyfajok

arányát, ott ahol eddig elegendően állományok voltak. Például az ezüsthárs aránya a természetes felújításokban sem üldözendő annyira, mint régebben. A pótlásoknál is lehetőség van akár olasz molyhos tölgyet bevenni állománykiegészítésként, hiszen alapvetően a legszárazabb termőhelyeken kell a legtöbb pótlást is végeznünk.

– **ErFa Híradó:** *Miként sikerült a projektbe az EU-t bevonni?*

– **G. L.:** Az EU-s támogatások közt, a Vidékfejlesztési Programban van erre lehetőség, az erdészeti genetikai erőforrások fejlesztésénél. Az országban jelenleg ez az egyetlen ilyen összetett erdészeti génmegőrzési projekt, ahol az *in situ*, azaz helyben és az *ex situ*, azaz természetes helyén kívüli erdészeti génmegőrzést, mondhatni, már üzemi méretekben végzzük. Sajnos, előfinanszírozással lehet csak működtetni. Meglehetősen munkaidő igényes és drága folyamatról van szó. A makkgyűjtéstől kezdve a csemetenevelésen át az ültetésig, költségigényes a gyűjtemények és magtermesztő ültetvények létesítése és az eredmény, azaz elegendő klímarezisztens erdészeti szaporítóanyag előállítás is csak évtizedek múlva realizálódik. De ki csinálná ezt, ha nem az erdészeti szakemberek, az erdészek?

Ekkor csapott le ránk az MTV stábja, interjúra jöttek Gál Lászlóhoz, s ettől kezdve feszített tempót kellett diktálnunk az interjú menetében.

– **G. L.:** Magtermesztő plantázsokat, ültetvényeket úgy hozunk létre olasz-tölgyből – folytatja Gál László a magyarázatot –, hogy tágabb „gyümölcsfa házban” telepítünk. Először „gombóc” formájúak lesznek, majd később nagy koronájú egyedekké fejlődnek. Ha termőre fordulnak, jóval több makkot tudunk majd gyűjteni. Jelen pillanatban sehol nem kapható olasz molyhos tölgy csemete, de eddig kb. százezer csemetét termeltünk. Több társerdőgazdaság is rendelt már, de egyelőre csak a saját szükségleteinket tudjuk kielégíteni. Jelenleg négy különböző helyszínen, összesen 15 hektáron létesítettünk magtermesztő ültetvényt, továbbá hat különböző helyszínen, összesen 12 hektáron létesítettünk géngyűjteményt. Ezen géngyűjteményekben hagyományos erdészeti kezelést is kívánunk majd folytatni, hogy zárt állásban a fatermesztési tulajdonságokat is lehessen majd vizsgálni a későbbiekben. Továbbá 124 hektáron tartunk fenn génrezervátumot is, ahol kisebb-nagyobb elegyarányban, de idős példányokban találunk olasz molyhos tölgyet.

– **ErFa Híradó:** Ezen a kutatáson kívül mást is csinálnak?

– **G. L.:** Igen. Foglalkozunk a hamvas tölgygel is, azaz a *Quercus pedunculiflora* Tolna megyei előfordulásaival. Ezt a ritka őshonos fafajt és természetes hibridjeit még nehezebb felismerni, mert nagyon hasonlít a kocsányos tölgyhöz, ez is balkáni eredetű, de szárazabb, erdőssztyepp termőhelyen található. Ezekon kívül van egy húszéves kocsánytalan tölgy plantásunk is.

– **ErFa Híradó:** Mátyás Csaba akadémikus szerint újra kell gondolni az őshonossági koncepciót. Mi a véleménye erről?

– **G. L.:** Egyetértek, a mérték a fontos. Bármivel is kezdünk kísérletezgetni, óvatosan kell végezni az idegenhonosak behozatalát, kellő rezervációval, de vizsgálni kell. A közelmúltban járt nálunk a francia államerdészettől egy küldöttség, és nagy érdeklődéssel tanulmányozták az olasz molyhos tölgy kísérletünket, de ezen felül a náluk szintén nem honos ezüst hárs is felkeltette az érdeklődésüket.

– **ErFa Híradó:** A társaság létrehozott egy alapítványt. Ennek mi a hivatása, célja?

– **G. L.:** A cég társadalmi szerepvállalását igyekszünk bővíteni. A leg-

fontosabb célunk talán a Tolnai Zöldút (Greenway) létrehozása és működtetése. Nyolc települést vontunk be ennek az útnak a kialakításába, ahol a természeti, kulturális és gasztronómiai értékeket igyekszünk bemutatni. Táblákat helyeztünk ki a környék látnivalóiról és programokat szervezünk. Az első májusi teljesítménytúránkon 430 résztvevő volt. A látottak messze fölülmúlták a várakozásaikat, talán legszebb visszajelzés az a bejegyzés volt: „eddig hol rejtgettük ezt a csodás vidéket?”. Az élményhez nagyban hozzájárult a helyiek páratlan vendéglátása, például Mucsiban az asszonyok kézzel nyújtott tésztából 500 adag rétest sütöttek, vagy Hőgyészen a horgászok előtt két napig pucoltak annyi halat, melyből 400 főre tudtak sütni aznap halchips-et.

– **ErFa Híradó:** Milyennek látja az erdészekről kialakult képet a lakosság körében?

– **G. L.:** Régen az erdő az egyik legfontosabb munkaadó volt itt. Ma már ez nem így van, egyre nagyobb a munkaerőhiány és lassan növekszik a gépesítés az erdőben is. Marad a fával való tüzelés, annak kapcsán találkozik leggyakrabban erdészszel a helyi lakos. Járnak az erdőre gombászni, agancsot gyűjteni és egyre

több a turista is. Tisztelik az erdészt, de már kevésbé, mint a régi időkben.

– **ErFa Híradó:** Az ökoturizmus fontos része a társaság tevékenységének, elsősorban az imidzsének vagy gazdasági jelentősége is van?

– **G. L.:** A megye alacsony népsűrűsége és mivel a tájat kevésbé ismerik, miatt nem versenyezhetünk országos jelentőségű kirándulóhelyekkel. De ami a hátrányunk az iparosodás hiányából, az előny is lehet az ökoturizmusban, ha jól képviseljük. Ettől függetlenül sajnos az ökoturizmusban és a hozzá szorosan kapcsolódó környezeti nevelésben null-szaldóra nem jön ki az eredmény, de mint ahogy az előbb is kérdeztem, ki csinálná itt, ha nem az erdész?

– **ErFa Híradó:** Ezen a téren milyen fejlesztésre gondolnak?

– **G. L.:** A lovas turizmust szeretnénk elindítani a jövőben. Ez a vidék különösen alkalmas erre, mert nincsenek autópályák és nincs sűrű úthálózat, elragadó és változatos a táj, jól lovagolható terep. Ez is a több lábon állást szolgálja majd. Reméljük, minél több emberben felkeltjük az érdeklődést az ország eme kevésbé ismert területe, a Tolnai-dombság iránt. Mindenkit várunk szeretettel.

Zétényi Zoltán – Nagy László

Kiszakadni a hétköznapiakból

Az Annafürdői Erdei Iskola napközis táborában vagyunk, zajlik a reggeli eligazítás. **Kertai László** erdeiiskola-vezetővel beszélgetek, aki eredetileg erdésztechnikus és vadgazdamérnök. A gyermekek éppen reggeliznek, de legfőképp egy gerendákon ügyeskedő kiscica köti le a figyelmüket.

A környékbeli városokból, falvakból érkeztek a gyermekek az ötnapos táborba – mondja a vezető. – Délelőtti természetismereti foglalkozáson vesz részt a 29 gyermek, délután pedig kézműveskedéssel ütik el az időt. Közben pedig megebédelnek.

– **ErFa Híradó:** Hogyan kapott kedvet a pedagógus pályához?

– **K. L.:** Ez érdekes történet. Vadgazda mérnökként nem tudtam elhelyezkedni, de az erdei iskolánál programadóként alkalmaztak. Számomra ez új feladat volt, nagyon izgalmas, de tulajdonképpen csak a korábban tanultakat kell átadnom a gyermekeknek. Ma már 11 éve vagyok itt, és már nem is tervezek mást. Az eredeti szakmám és én eltávolodtunk egymás-

Indulás az erdőbe

tól. Itt csupán egy kicsiny vadsparkot kell gondozni. A környezeti nevelés igen fontos dolog, látva az okostelefonok és kutyuk világát. Minél többször és hosszabban ki kell hozni a gyerkőcöket a ter-

mészetbe. Ezekben a többnapos és alvós táborokban lehet őket igazán kizökkenteni a megszokott hétköznapiakból, ahol a színes tévé, a tablet meg az okostelefon játssza a főszerepet. (Z)

Diákközpontú iskola Somogyzsitfán

Tóth Krisztina

igazgató asszonnyal

és dr. Takács László igazgató-helyettessel beszélgettünk

– **ErFa Híradó:** Hogy jött létre ez a több mint fél évszázados iskola, amely annak idején számos szakmára képezett fiatalokat?

– **Tóth Krisztina:** 1963-ban alakult az iskola, az akkori igazgató, Ott György kapott megbízást, hogy szervezzon meg egy erdészeti ifjúsági tanulóképző iskolát. Egy osztállyal indult meg a képzés. A Véssey kastély épületében zajlott az oktatás, itt volt a kollégium és a szolgálati lakás is. Akkoriban az erdőgazdaságok toborozták és iskolázták be a tanulókat, akiket később alkalmaztak. A kétéves képzés elméleti része folyt az iskolában (tanévenként három hónap), a hét hónapos gyakorlati időt pedig az erdőgazdaságoknál töltötték a tanulók.

1963–1969-ig az iskola csak az első évfolyamos hallgatókat oktatta, a kétéves képzés második évfolyamát már a Sárvári Erdőgazdasági Gépészképző Szakmunkás Iskolában végezték. A vizsgák is Sárváron zajlottak. 1969-től a hároméves erdőművelő-fakitermelő képzés már teljes egészében a szöcsénypusztai Erdőgazdasági Szakmunkásképző Iskolában folyt.

– **Takács László:** A hatvanas évek azért fontosak, mert akkoriban ment végbe a hazai erdőgazdálkodásban egy nagy technológiai váltás, gépesítés. Addig kézi eszközökkel zajlott a fakitermelés, és akkor jöttek be a Stihl Contrák. Az új technológia használatára is meg kellett tanítani a fiatal szakmunkásokat.

– **T. L.:** Az új gépek megkivánták a motorfűrész-kezelők kiképzését, mert más mozdulatok, más rutin kellett a Stihlekhez. Ezután következett a szállítás gépesítése, beléptek a daruk, a hidraulikus Hiabok.

– **ErFa Híradó:** A kastélyépítető Vésseyek hagytak más „nyomot” is a faluban?

– **T. K.:** A család a közeli Vése település birtokosa volt...

– **T. L.:** Megtalálható a családi kriptajuk a faluban. A krypta meglehetősen méltatlan állapotban van, aminek az az oka, hogy a II. világháborúban a szovjet katonák „kincskeresés” címszóval földúlták a koporsókat. Vésén is volt két – lényegesen kisebb – kastélyuk, az egyikben ma

Az intézmény főépülete

Tóth Krisztina igazgató

Dr. Takács László igazgatóhelyettes

az önkormányzat, a másikkban az iskola székel.

– **ErFa Híradó:** Honnan kapta a nevét a település – Somogyzsitfa?

– **T. K.:** Három településből egyesült a község: Somogyzsitfa, Szöcsénypuszta és Somogyfejéregyház, mely utóbbi Árpád-kori település.

– **ErFa Híradó:** Igazgató asszony hogyan került ide?

– **T. K.:** 1994-ben költöztem Marcaliba, akkor kezdtem az iskolában dolgozni. Mérnök tanár vagyok, kezdetben matematikát tanítottam.

– **ErFa Híradó:** Takács László útja hogyan vezetett Somogyzsitfára?

– **T. L.:** A SEFAG-nál is oktatási és kutatási témákkal foglalkoztam, tehát nem

volt ismeretlen a terület. Abban az időben, amikor ide átjöttem, volt saját erdőm is. Akkor 2015-öt írtunk, és megkértek az iskola erdeinek kezelésére. Nem sokkal ezután bekapcsolódtam az oktatásba is.

– **ErFa Híradó:** Két dolog keltette föl különösen az érdeklődésünket: fogadják a sajátos nevelési igényű diákokat, és fokozott gondot fordítanak a tehetséges tanulókra...

– **T. K.:** A sajátos nevelési igényű tanulók közül a tanulási nehézségekkel küzdő, diszlexiás, diszgráfias vagy diszkalkuliás tanulókat fogadjuk. Egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozásokon szakember foglalkozik velük.

– **ErFa Híradó:** Miként működik a gyakorlati képzés?

– **T. K.:** A mezőgazdasági és erdészeti szakmai oktatás egyik meghatározó helyszíne az iskola tangazdasága, amelyhez közel 40 ha szántó, 1000 m² fűthető fólia- és üvegház, 1,5 hektár dísznövény- és kertészeti gyakorlókert, 2,8 hektár vadspark, egy közel 2600 hektáros vadászterület, erdészeti tanpálya, gyakorló erdészeti csemetékert és lőtér tartozik. A szakmai gyakorlatokat részben saját tangazdaságunkban, részben a duális partnereknél szervezzük. Az erdészet, vadgazdálkodás területén az ágazati alapoktatás, az erdésztechnikus és az erdőművelő, fakitermelő szakirányú oktatás legfontosabb helyszíne a SEFAG Zrt. két, összesen mintegy 2000 hektáros erdészeti tanterülete. Az erdészeti gyakorlatok ezekben a tankerületekben saját oktatóinkkal, az erdészet munkatársainak (kerületvezetők, ágazatvezetők) szakmai irányítása mellett zajlanak.

– **ErFa Híradó:** *Többségben vannak a fiúk?*

– **T. K.:** Igen, de az erdésztechnikus képzésben tanulnak lányok is, illetve van még egy kertész osztályunk is. Összesen 20-25 lány tanul nálunk.

– **ErFa Híradó:** *Honnan jönnek a tanulók?*

– **T. K.:** Mondhatni, hogy az egész Dunántúlról, sőt még távolabbról is. A tanulók fele kollégista.

– **ErFa Híradó:** *Mi alapján választják a gyerekek ezt az iskolát, ezeket a szakmákat?*

– **T. K.:** Ezt nagyon nehéz megmondani. Van, ahol családi kötődés alapján, vagy rokonok, ismerősök javaslata alapján. Sokan olyan helyen élnek, hogy szinte az egész gyermekkorukat az erdőben töltötték.

– **ErFa Híradó:** *A munkaerő-kereslet számít?*

– **T. K.:** Az, hogy ki hol, milyen munkahelyen tud elhelyezkedni, az még nem körvonalazódik ilyenkor. A fakitermelő munkakörben igen nagy a kereslet, ezzel is tudjuk „csábítani” őket.

– **ErFa Híradó:** *A gazdaságok és a magánerdősök együttműködők a duális képzésben?*

– **T. K.:** Az erdőgazdaságok tulajdonosok az Erdészeti Ágazati Tudásközpontban, így részt vesznek a duális képzésben, de a kisebb vállalkozások egyelőre nem mutatnak érdeklődést. A tanulókkal foglalkozni sok időt és energiát igényel és visszaveti a termelést – mondják. Ők ebből élnek, ha va-

Iskolamúzeumban

laki még ott téblábol, akivel foglalkozni kell, az hátráltatja a munkát. Úgy látom, a vállalkozásoknak még meg kell érniük erre a feladatra.

– **ErFa Híradó:** *A fiatalok beszkotatása a kollégiumba, iskolába hogyan történik?*

– **T. K.:** Ez nem akkora gond, mint amilyennek kívülről látják. Aki ide jön, az tisztában van azzal, hogy a kollégium egy közösség, ahol alkalmazkodni kell. Egymást is segítik a gyerekek, hogyan kell viselkedni, és jó közösségek alakulnak ki, életre szóló barátságok kötődnek. Szigorú napirend van, rendet kell tartaniuk, és elcsatítják, hogy miként illik kommunikálni.

– **ErFa Híradó:** *Úgy tűnik a szavaiából, hogy ez az intézmény a boldogság elzárt szigete, ahhoz képest, amiket hallani a nagyobb városok középiskoláiról...*

– **T. K.:** Annyiban valóban elzártak vagyunk, hogy a legközelebbi kisváros Marcali, 15 km-re van, ahová kimehetnek.

– **T. L.:** Hadd mondjak el egy jellemző történetet! A közelmúltban tanulmányutat szerveztünk a Zselici Erdészethez. Eligazításkor elmondtam a tudnivalókat, az elvárásokat. Van-e kérdés – néztem körül? Egy valaki tartotta föl a kezét és azt kérdezte, mikor érünk haza. Mondtam, hogy megvárja a vacsora. – Nem azért kérdeztem – folytatta, – hanem, hatkor indul a buszunk a színházba... – megnyugtattam, hogy lesz ideje megmosakodni, kiszedni a kullancsokat, és átöltözni a színházhoz. No ilyen gyerekek a tanítványaink.

– **ErFa Híradó:** *Hova járnak színházba?*

– **T. K.:** Zalaegerszegre. Szeretnek oda járni. Sokan a családjukkal nem jutottak el

színházba, és nem volt természetes, hogy oda szépen föl kell öltözni. Egyébként viszik őket kirándulni, és kiállításokra is.

– **ErFa Híradó:** *A gyakorlati oktatáshoz milyen szakmai háttér, gép és felszerelés áll rendelkezésre?*

– **T. K.:** Amiket a jogszabály előír, azokkal rendelkezünk: tanműhelyek, tanpálya, mezőgazdasági gépek, traktorok. Annyi pénzük soha nem lesz az iskolának, hogy a legmodernebb gépeket beszerezhessék. De nálunk a tanulmányaik során megszerzik a traktorvezetői engedélyt, ami a piacon 250-300 ezer forint. Ez majdnem felér egy szakmával. Együttműködünk nagy mezőgazdasági vállalkozásokkal, amelyek a mi tanműhelyünkbe hozzák javításra a gépeiket, és az ő szereplőik a mi oktatóinkkal együtt végzik a karbantartást. Vannak olyan partner gazdálkodók is, akik a precíziós gazdálkodást be tudják mutatni a tanulóinknak. A Stihl és a Husquarna rendszeresen tart bemutatókat, és mi vásárolunk is tőlük, így a legkorszerűbb motorfűrészzeink vannak.

– **ErFa Híradó:** *Dicsekedjék nekünk a kiváló képességű tanulók menedzseléséről!*

– **T. K.:** Tanulóinkat szinte minden szakmai versenyre felkészítjük, benevezük. Támogatjuk őket abban, hogy szerezzenek versenytapasztalatot, mérjék össze tudásukat más iskolák diákjaival. Szinte minden versenyről hoznak haza valamilyen szép eredményt. Ezek a versenyek nagy élményt jelentenek a tanulóknak, már maga a részvétel is az.

A szakképzésben tanulókat ma különböző ösztöndíj programok is sarkallják a minél jobb eredmény elérésére. Eleinte

egységes ösztöndíjat kapnak, majd a tanulmányi eredménytől függően differenciáltan. Tehát, ha valaki jól tanul, akkor komoly összegeket is kaphat. A vizsgáik után pedig egyszeri pályakezdési juttatásban részesülnek.

– **ErFa Híradó:** Mennyi az a komoly annyi?

– **T. K.:** Az első évben 15 ezer forint havonta, a második évtől a tanulmányi eredménytől függően akár 59000 forint is lehet. A pályakezdési támogatás a szakmai vizsga eredményétől függően 133 ezer és 302 ezer forint között van.

– **ErFa Híradó:** Van idő és tanerő a tehetségesek istápolására?

– **T. K.:** Elsősorban a tanulmányi versenyek előtt tartunk külön felkészítéseket, illetve az emelt szintű érettségizőknek van fakultáció. De gyakran a kollégáim egyénileg is foglalkoznak a gyerekekkel.

– **ErFa Híradó:** Milyen szaktanárok oktatnak?

– **T. K.:** Agrármérnök, erdőmérnök, vadgazda mérnök, természetvédelmi mérnök, gépészmérnök tanárokat alkalmazunk. Az utánpótlás nehéz, erdőmérnök oktató például nem jelentkezett a hirdetésünkre. Szerencsére óraadónak tudtunk alkalmazni gyakorló erdőmérnököt. A SEFAG erdőmérnökei is segítenek a szakirányú oktatásban.

Ami leginkább elszomorító, az az oktatók társadalmi megbecsültségének alacsony szintje. Nem csak a fizetés, hanem az, ami az emberek fejében van a pedagógusokról. A médiából az jön le, hogy a tanév befejeztével jön a három hónap szabadság. Itt egész évben van munka, élet: mezőgazdasági munkák a tangazdaságban, nyári gyakorlatok, tábor, tanfolyam, verseny. Az egész nyarunk be van táblázva, a kollégák alig tudják kivenni a szabadságukat.

– **ErFa Híradó:** Mi a helyzet a nyári gyakorlattal?

– **T. K.:** A gyerekek a tangazdaságban, erdőgazdaságokban vagy olyan gazdálkodó szervezeteknél töltik a nyári gyakorlatot, amelyek szívesen alkalmazzák őket.

– **ErFa Híradó:** Pillantsuk be a tanulók szabadidejének eltöltésébe!

– **T. K.:** Nagyon kevés szabadidejük van. Hétfélgén nincsenek itt a kollégiumban. Pénteken délben véget ér a tanítás, ezért hét közben 7-8 órájuk van. Délután 3 óráig tanítás, utána szabadidő, majd 5 órakor kezdődik a szilencium, amely vacsoraidőig, 7 óráig tart. Ezt követően tanulhatnak, sportol-

A diákok trófeái előtt

hatnak, szakkörökben vehetnek részt. Mindenkinek kell választania egyet, amiben közreműködik. Van többek között fotó, sakk, természetjáró, testépítő szakkör.

– **ErFa Híradó:** Ebben az életkorban a fiatalok ki akarják próbálni a „felnőttképző” szenedvényeket: cigarettát, alkoholt, kábítószer. Ezekkel hogy küzdenek meg?

– **T. K.:** A cigarettával nehezen, sokan dohányoznak. A 18 éven felülieknek van kijelölt dohányzóhely. Szervezünk egészségnapokat, amikor orvosok, szakápolók tartanak előadásokat, és felhívják a figyelmet a káros szenedvények veszélyeire. Kábítószer esettel az elmúlt tíz évben nem találkoztunk. E téren a rendőrség is a segítségünkre van, előadásokat tartanak és teszteket is végeznek.

– **ErFa Híradó:** Hogy igyekeznek ide csábítani a gyerekeket?

– **T. K.:** Nagyon sok munkát fektetünk ebbe. Az elektronikus, közösségi felületeket használjuk, de járunk a pályaválasztási kiállításokra, rendezvényekre is. Somogy és Zala megye általános iskoláiba pedig személyesen is elmegyünk. A tanulóinkat is visszük magunkkal, hogy ők maguk mondják el, milyen az iskolánk. Nyaranta pedig szervezünk a 7., 8. osztályosoknak egyhetes szakmai bemutató tábort. Ez idő alatt beleszólhatnak mindenbe, amivel itt találkozhatnak.

– **ErFa Híradó:** A szomszéd teremben látható egy nagyszabású kiállítás...

– **T. K.:** Az iskolatörténeti kiállítás az iskola 50 éves évfordulójára készült 2013-ban. A Marcali Múzeum munkatársai segítettek berendezni ezt a bemutatót.

– **ErFa Híradó:** Ma már az EU-követelmények ismerete nélkül egy lépést sem tehetünk. Ezeket is beépítik a tanmenetekbe?

– **T. K.:** Természetesen, de általában nem tankönyvek alapján, mert mire a tankönyv megjelenik, addigra a jogszabályok megváltoznak.

– **ErFa Híradó:** Akik itt végeznek, tudnak majd egy saját vállalkozást alapítani és vezetni?

– **T. L.:** Az erdészeti üzemgazdaság keretében elmondjuk, hogy miként működik a magyar erdőgazdálkodás – az állami és a magán – rendszere. Például a hozam és a költségszámítás naturáliákban és forintossítva, hogyan történik, és hogyan kell egy beruházás-gazdaságossági számítást elvégezni. Elmondjuk nekik, hogy egy ilyen vállalkozásból miként lehet megélni és mik a leggyakoribb buktatók.

– **ErFa Híradó:** Ijesztgetik a tanítványait a globális fölmelegedéssel?

– **T. L.:** Nem ijesztgetjük, hanem föl-készítjük őket. Erre jók például a tanulmányutak.

– **ErFa Híradó:** Újabb szakmák számításba jöhetnek?

– **T. K.:** Ebben a szakképzési centrum dönt. Mi az erdészeti-vadgazdálkodást és a mezőgazdasági gépészetet oktattuk eddig is, valamint a kertész szakmát. Szerettük volna a kertész képzést továbbra is megtartani, de erre nem kaptunk lehetőséget.

– **ErFa Híradó:** Mit tehet az illetékes szakképzési centrum?

– **T. K.:** Az átszervezés óta eltelt két év, belerázódtunk, kialakult az együttműködés a centrum és az iskolák között.

A központ Szekszárdon van. A nagy távolság miatt a személyes kapcsolattartás nehéz. A centrum látja az iskolák nehézségeit és a lehetőségeihez mérten igyekszik segíteni. Az elmúlt két évben például olyan fejlesztések valósultak meg nálunk, amelyekre önálló iskolaként korábban nem volt pénzünk: mezőgazdasági gépek

beszerzése (traktor, bálázó), informatikai eszközök, drón, és a rég várt fűtőkorszerűsítés.

A beszélgetés óta megalakult az Erdészeti Ágazati Tudásközpont Nonprofit Zrt., amely duális partnerként részt vesz az erdészeti oktatásban. A Tudásközpont

szakképzési munkaszerződést kötött az erdőművelő, fakitermelő tanulókkal, akik munkavállalókként havi 100 000 Ft jutást kapnak már a tanulmányaik alatt. Ez is vonzó lehet az erdészeti szakmák iránt érdeklődő tanulóknak.

Zétényi Zoltán – Nagy László

Kedvence a csörgő réce

Verkman Gábor 12. osztályos erdésztechnikus hallgató, a Nagyatád melletti miki vadásztársaság területéről

Érettségi és képesítő vizsga előtt áll, de még előbb egy természetvédelmi munkatárs vizsgát is le kell tennie.

– **V. G.:** Édesapámmal kisgyerek korom óta jártam az erdőt – kezdi a vallomását. – Ő hobbivadász, de bele van szerelmesedve...

– **ErFa Híradó:** Mi ragadta meg első sorban az érdeklődésed?

– **V. G.:** A vadászat. Most elvégzem az erdésztechnikus iskolát, majd utána a vadgazdamérnököt.

– **ErFa Híradó:** Melyik tantárgy a kedvenced?

– **V. G.:** Ami az állatokhoz kapcsolódik.

– **ErFa Híradó:** És az állatok közül?

– **V. G.:** A csörgő réce. Tetszik a kinézete.

– **ErFa Híradó:** Más kedvenc tárgyd?

– **V. G.:** A természetvédelmi ismeretek meg a növénytan.

– **ErFa Híradó:** Vadászengedélyed még nincs, de már voltál vadászon...

– **V. G.:** A technikus oklevél után majd megszerzem.

– **ErFa Híradó:** Ha már okleveles vadgazdamérnök leszel, hol szeretnél elhelyezkedni?

– **V. G.:** Visszamennék a faluba, Mikére, a vadásztársasághoz.

– **ErFa Híradó:** Mi vonz elsősorban a vadászatban?

– **V. G.:** A vadetetés, az egésznek a varázsa. Talán a legjobban az éjszakai vadászat vonz, amikor kiülünk, elhallgatnak a madarak is, és csend van. Kiszellőzhet az ember feje.

– **ErFa Híradó:** Van kedvenc vadételed?

– **V. G.:** A vaddisznópörköltet nagyon szeretem.

– **ErFa Híradó:** Tudsz is főzni?

– **V. G.:** Inkább húst szoktam sütni.

– **ErFa Híradó:** Milyen élet zajlik itt Szőcsénypusztán, hogy ki kell szellőztetni a fejedet?

– **V. G.:** Elég sokan vagyunk a kollégiumban, és zajlik az élet. Sok a barát, szinte mindenki mindenkivel jóban van. Kimegyünk sétálni és focizunk.

– **ErFa Híradó:** Hányan laktok egy szobában?

– **V. G.:** Hárman vagyunk, de van, ahol csak ketten.

– **ErFa Híradó:** Jó tanulást és sok sikert kívánok!

Z.

Az iskoláról

Több mint ötvenéves, gazdag múltú iskola a Széchenyi Zsigmond Mezőgazdasági Szakképző Iskola. Az intézmény Szőcsénypusztán, Somogy megyében található, Somogyzsitfa szerves része. A Balatontól délre, Marcalitól 15 km-re, nyugatra fekszik. Fontos geostratégiai hely, hiszen Zala megyében nincs agrárképzéssel foglalkozó intézmény.

A Véssey kastély, a hozzá tartozó angolkert és parkerdő ad otthont az iskolának és kollégiumnak, melyhez 2560 hektár tanulmányi célokat szolgáló vadászterület, 1000 m² fűthető fólia- és üvegház, közel 40 hektár szántóföld, 2,8 hektár vadaspark, 1,5 hektár dísnövény- és kertészeti

A parkban egy használaton kívüli kápolna is áll

gyakorlókert, gyakorló erdészeti csemetékert és lőtér tartozik.

Az iskola fogadja a sajátos nevelési igényű tanulókat. Az oktatók fejlesztő, felzárkóztató munkáját gyógypedagógus segíti. Az intézményben a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenység valamennyi oktató feladata, melynek fő célja a problémák feltárása, megelőzése. Ebben kiemelt szerep jut az osztályfőnököknek, támogató oktatóknak.

Legalább ilyen fontos feladat a tehetséges tanulók felkutatása és a tehetséggon- dozás. Ezen tevékenységük eredményességét mi sem bizonyítja jobban, mint hogy az OSZTV-n, az SZKTV-n és az egyéb szakmai versenyeken minden évben kiváló eredményeket érnek el tanulóik.

Az Alföldi Erdőkért Egyesület 1998-ban azzal a céllal jött létre, hogy tulajdonformától függetlenül széles körben bemutassa a társadalom számára az alföldi erdőgazdálkodást, az erdészeti szakmát, fejlessze az erdészeti kultúrát, elősegítse az erdészeti kutatást, a természet- és a környezetvédelmi célok megvalósulását tagsága több mint 600 000 hektáros működési területén.

Az erdőterület azóta nagyobb lett, vagyis a fő cél teljesült. Ebben pedig az olyan rendezvényeknek – és még inkább az e mögött levő tartalomnak, munkának – is szerepük van, mint az immár hagyományos AEE Kutatói Nap. Ennek lényegét az esemény mottója „Tudományos Eredmények a Gyakorlatban” fejezi ki. Ez azonban csak részben igaz, hiszen az előadók inkább a jövőre koncentráltak, vagyis kutatási eredményeiket ismertették. Ebben idén a korábbiaknál is nagyobb szerep jutott a Soproni Egyetem oktatóinak, kutatóinak. (Számoljuk ide most már a korábbi ERTI munkatársait is!) A konferenciát Facskó Ferenc, a SOE EMK Dékáni Hivatal vezetője vezényelte le. A fogadtatás komolyságát, hasznát pedig az biztosította, hogy a Nemzeti Földügyi Központ a szakszemélyzet részére továbbképzésként ismerte el a rendezvényt, amely ilyen módon 20 kreditpontot ér. De természetesen nem csak ezért jöttek el sokan, illetve követték – szintén sokan – online az eseményt.

Volt miért! A Zambó Péter államtitkár helyett „beugró” Csókáné Szabados Ildikó titkárságvezető „alapozott” azzal, hogy túlterjeszkedett „Az alföldi erdők szerepe az erdőgazdálkodásban” témakörön. A hallgatóság aktivizálódásával az ágazatra, illetve a jövőre vonatkozó szabályozási, támogatási elképzelésekről is értesülhettünk.

Csókáné Szabados Ildikó és Végh Péter

A kutatók és a velük együttműködő gyakorlati szakemberek „riportjai”, vagyis beszámolóí alapvetően két dolog körül forogtak: klíma és talaj, különös tekintettel az erdőre, a fára, az erdész lehetőségeire.

További előadók és témák:

Dr. Bidló András, dr. Horváth Adrienn – Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kar Környezet- és Természetvédelmi Intézet: Az alföldi erdők talajának ökoszisztéma szolgáltatásai.

Végh Péter, dr. Balázs Pál, dr. Horváth Adrienn, dr. Bidló András – SoE Erdőmérnöki Kar Környezet- és Természetvédelmi Intézet: Néhány alföldi erdő talajának szénkészlete.

Kapocsi Gergely, dr. László Richárd, dr. Horváth Sándor – SoE Erdőmérnöki Kar Vadgazdálkodási és Vadbiológiai Intézet: Bács-Kiskun megye vadállományának és vagyonértékének alakulása az erdősültség változásának tükrében. (Ez az előadás elmaradt.)

Dr. Koltay András, dr. Lakatos Tamás, dr. Tóth Tímea – SoE ERTI Erdővédelmi Osztály, MATE Kertészettudományi Intézet, DE AKIT Újfehértói Kutatóintézet:

Baktériumos tölgy-kéregbetegség megjelenése hazánkban.

Dr. Kollár Tamás – SoE ÉRTI Sárvári Kísérleti Állomás és Arborétum, Ökológiai és Erdőművelési Osztály: Kocsányos tölgyes fatermési táblák összehasonlítása és javaslat új fatermési táblára.

Dr. Szabó Orsolya, Feketéné Bakti Beatrix, dr. Keserű Zsolt – SoE ERTI Soproni Kísérleti Állomás: Hazai agrárerdészeti rendszerek mitigációs értékelésének előkészítése

Dr. Illés Gábor, Fonyó Tamás – SoE ERTI Sárvári Kísérleti Állomás és Arborétum, Ökológiai és Erdőművelési Osztály: Megújult erdészeti döntéstámogató rendszer – SITEVIEWER2.0

Ugyanez vonul végig a hagyományos szemléltető posztereken is. Ezek közül néhányuk tartalma, illetve címei:

- Néhány gemenci erdő talajának szénkészlete
- Mező- és erdőtalaj szénkészletének összehasonlítása a Nyíri-erdőben
- Lehetőségek az agrárerdészetben a változó klímában
- Milyen vízháztartásra gyakorolt hatásai lehetnek az alföldi erdőknek a változó klíma tükrében

Mindezekről és az említett előadásokról, valamint a szerzőkről, előadókról minden megtalálható egyrészt az alkalomra megjelent könyvben, valamint a www.aee.hu honlapon.

A krónikás szubjektív megjegyzése: a korábbiaktól eltérően az idén nem került terítésre az „alföld fája”, azaz az akác. Azaz mégis: A tűzifa-mizériával kapcsolatban egy, a Dunántúlról „komoly” fával kíségetett alföldi erdész idézte szintén alföldi kuncsaftját: „Nekem nem kell se bükk, se cser. Nekem akácot adjanak!”

A tudományos konferencia alkalmat adott az Alföldi Erdőkért Emlékermek átadására is. Elismerésben részesült:

Kiss Zoltán szakoktató, akinek kiemelkedő szerepe volt abban, hogy Örökös Ökoiskola lett az ásatthalmi intézmény.

Marozsán Zoltán szakoktató, aki a különböző szakmai versenyek szervezése mellett a homoki erdők kutatója is.

Koczka Zoltán, aki az „életét tette” az alföldi erdőkre, munkájának eredménye ott látható a Duna-Tisza közén.

Dr. Timkó Ágnes, aki a Nyírerdő vagyongazdálkodását irányítja, valamint Milotai Gréta, szintén nyírerdős titkárságvezető, továbbá Csősz József, a Nefag erdőgazdálkodási főmunkatársa.

A kitüntetések Csiha Imre, az egyesület elnöke adta át.

Nagy László

Szakmai találkozó Törökországban

A „nemzetközi kapcsolatokkal összefüggő feladatok” fejlesztése program keretében a TIM támogatásából 2022. október 11–14. között, Törökországban az ÖZ-ORMAN-İŞ szakszervezeti szövetség szervezésében megvalósult tanulmányút.

A magyar és a török fél között 2019. december 5-én aláírt szándéknyilatkozat gyakorlati megvalósítására a magyar fél kezdeményezett egy magas szintű szakmai találkozót, melynek témája a két szervezet közti együttműködési megállapodásban rejlő lehetőségek áttekintése, az erdőgazdálkodás aktuális helyzete, a klímaváltozás hatása az erdőgazdálkodásra, együttműködési lehetőségek feltárása szakmai és szakszervezeti területen. A tanulmányútra a törökországi Antalyában került sor. A meghívó fél az ÖZ-ORMAN-İŞ Trade Union of Forest, Agriculture, Hunting and Fishery, a török Erdészeti, Mezőgazdasági, Vadászati és Halászati Szakszervezeti Szövetség (ÖZ-ORMAN-İŞ; <https://www.ozorman-is.org.tr/>)

A magyar küldöttség tagjai: Ivádi László EFDSZ alelnök, Kovács Ágnes elnökségi tag, Dudás Péter tiszteletbeli elnök, valamint Kovács Pál szakértő.

Küldöttségünk október 11-én, a hajnali órákban érkezett meg. Az első megbeszélésen a török felet Settar Aslan, az ÖZ-ORMAN-İŞ elnöke, Ramazan Gün, az ÖZ-ORMAN-İŞ oktatási főtákar, Ali Ahmet Şişhaneci, az ÖZ-ORMAN-İŞ Antalya régió vezetője, valamint Vedat Dikici igazgató, az Antalya Regionális Erdészeti Igazgatóságtól, továbbá Benül Topuzoğlu Sözer az ÖZ-ORMAN-İŞ

A vendéglátókkal Antalya tetején

Nemzetközi Kapcsolatok Osztály vezetője képviselte. A találkozón emellett részt vett Spanyolországból Manuel Garcia Algarra, a STICS Intersindical Valenciana¹ vezetőségi tagja is.

A háromoldalú megbeszélés a spanyol fél bemutatkozásával kezdődött, amit az ÖZ-ORMAN-İŞ és a STICS Intersindical Valenciana közötti együttműködési megállapodás aláírása követett.

Ezt követően az EFDSZ jelenlévő tisztségviselői tájékoztatták a török és spanyol felet a magyarországi szakszervezeti és erdészeti ágazati aktualításokról. Rövid tájékoztatást adtak a legutóbbi személyes találkozó óta eltelt időszak szakszervezeti érdekképviselői tevékenységeiről, az ágazati bérhelyzetről, az ágazati kollektív szerződésről, az energiaveszélyhelyzet által az ágazat elé állított szakmai, logisztikai és kommu-

nikációs kihívásokról. Emellett röviden vázolták a klímaváltozás kedvezőtlen hatásait is, ami kiemelt szakmai témája volt a találkozásnak. Mindezek mellett természetesen ki kellett térni a covid járvány és a háború okozta sajátos körülményekre is.

Az ÖZ-ORMAN-İŞ szakszervezeti szövetség képviseletében Settar Aslan elnök tájékoztatta a magyar és a spanyol delegációt az elmúlt időszak legfontosabb ágazati és szakszervezeti történéseiről:

Az ÖZ-ORMAN-İŞ 25 ezer fős tagsággal rendelkezik (csaknem kizárólag az állami szektorból), akik Törökország – 100 százalékban állami tulajdonú – 22,3 millió hektáros erdeiben dolgoznak. A szakszervezet és tagsága mindent megtesz a török erdők megóvása, fejlesztése, megújítása érdekében. Törökország földközi-tengeri övezetében található erdeknek kétharmada különösen ki van téve az erdőtűznek. Nagy küzdelmet folytatnak az erdőtűzek ellen, különösen a nyári időszakban, ami Törökországban még jelenleg is tart. Az erdőtűzeket 86 százalékban emberi gondatlanság okozza. Emellett fontos feladatuk van a nemzeti parkokban is. Különösen amiatt, mert egyértelmű a közvetlen kapcsolat az erdő léte és az egészséges környezet között. A török erdők, a tiszta levegő mellett, a tiszta és egészséges vizet is biztosítják a társadalom számára. Törökország folyamatosan növeli erdősültségét, ezzel is hozzájárulva az ENSZ elsivatagosodás elleni küzdelemről szóló egyezményéhez.

Tárgyalás a török szakszervezeti vezetőkkel

¹A Valencian Inter-Union egy 2002-ben több – jelenleg 10 – szakszervezet együttműködésével létrejött konföderáció, mely kiterjed az oktatás, a közigazgatás, az egészségügy és a munka világára általában.

A ӨZ-ORMAN-İŞ az elmúlt időszakban – részben EU-s támogatással – számos képzést, szemináriumot szervezett tagjai részére, beleértve a munkahelyi egészséggel és biztonsággal kapcsolatosakat is. A szakszervezet munkája során igyekszik felhívni a figyelmet a természet és az egészséges környezet megővésének fontosságára, ami jelentős mértékben hozzájárul a fenntartható erdőgazdálkodáshoz is. Az iparosodás és a társadalmi fejlődés eltávolította az embereket a természettől, az urbanizáció egyre inkább felszámolja a vidéki életet, városokba való vándorlás miatt a vidék, az erdővel együtt élő települések elnéptelenednek, ami az erdők pusztulását is jelentheti, mivel akik nem élnek kapcsolatban a természettel, nem tudják megérteni az erdő fontosságát. Emiatt is a szakszervezeteknek és más civil szervezeteknek fontos az aktív részvétele a nemzetközi erdészeti és környezetvédelmi projektekben.

Az ӨZ-ORMAN-İŞ központja Ankarában van, viszont jelen vannak Törökország mind a 81 tartományában is. E tartományi szervezeti egységeik révén részt tudnak venni a munkavállalók-munkáltatók közötti tárgyalásokon.

Törökország erdőszűtsége 28 százalékos, az erdőnek, az agráriumnak fontos szerepe van az élelmiszer-biztonságban. Nem szabad elfeledni, hogy az élenjáró iparosodás hátterét is az agrárium biztosítja, tehát annak fejlesztése terén figyelemmel kell lenni rá. (Megemlítették Törökország közvetítő szerepét is az orosz és ukrán gabonaszállítmányok biztosításában.)

A kollektív szerződéseket két évente vizsgálják felül Törökországban.

A tűzoltóság egyik helikoptere előtt

Az erdészek helyzete, munkabiztonsága jónak mondható. Amíg 2002-ben még szinte a legalacsonyabb bérekkel rendelkeztek, addig mára a török 5500 TL-átlaggal szemben egy kezdő erdész fizetése 10 000 TL. Amennyiben a bértárgyalásokban a szakszervezet is részt vesz, minden esetben magasabb béreket tudnak kiharcolni a munkavállalóknak. A gazdasági helyzet ugyanakkor nem nevezhető kedvezőnek, az elmúlt évben az infláció mértéke 70 százalék volt.

Az ӨZ-ORMAN-İŞ-on belüli általános választás 2023. első negyedévében lesz.

Második nap került sor az antalyai regionális erdészeti igazgatóság meglátogatására, ahol az igazgatóság vezetője Vedat Dikici igazgató adott tájékoztatást az erdőkkel, erdészettel kapcsolatban.

Az 1951. március 1-jén alakult igazgatóság a 28 török regionális igazgatóság egyike, jogi személyiséggel rendelkező közintézmény, amely a Földművelésügyi

és Erdészeti Minisztérium alá tartozik. Az igazgatóság Antalya tartomány határain belül 19 körzetre terjed ki. 15 kirendeltsége van, 13 földmérő főmérnököt, 3 felügyeleti és irányítási főmérnököt, 2 gazdálkodási főmérnököt foglalkoztat. Emellett önálló egységként üzemeltet egy faiskolát, egy nemzetközi képzési központot, valamint 13 erdészeti egységet. 2200 dolgozójuk van.

Antalya tartomány erdőterülete 1 146 062 hektár, ami 56 százalékos erdőszűtséget jelent. (Ebből 654 870 hektár ún. termő erdő (57 százalék), 491 192 hektár ún. terméketlen erdő (43 százalék). Főbb erdei fafajok: Kalábriai fenyő (*Pinus brutia*) (65 százalék), cédrus (*Cedrus* sp.) (16 százalék), feketefenyő (8 százalék), egyéb fenyő (*Abies* sp.) (5 százalék), boróka (*Juniperus* sp.) (4 százalék) és egyéb lombos fajok (2 százalék).

A térség domborzati szerkezete (magas hegyek, tengerpart stb.) és éghajlata miatt igen változatos, gazdag növény- és állatvilággal rendelkezik. A régió különösen érzékeny területnek minősül az erdőtűzek szempontjából: tavalyi évben 64 000 hektáron volt erdőtűz (300 esetben). Május-október közötti időszak számít a legtűzveszélyesebbnek. Feladataik közé tartozik a leégett erdők felújítása és az erdőtelepítés is. 1 800 000 m³ faanyagot termelnek ki évente.

Ezt követően meglátogattuk a Nemzetközi Erdőtűz Oktatási Központot. A regionális igazgatóság e szervezeti egységét 2012-ben alakították ki. A legmodernebb infrastruktúrával, szimulációs lehetőségekkel, 29 fős, tapasztalt oktatói háttérrel fogadják a hazai és külföldi szakembereket, akik itt alap- és továbbképzéseken sajátíthatják el az erdőtűz elleni védekezés

Az erdészeti tűzoltók továbbképző központjában

alapjait (tűzoltóautó vezetési tanfolyam, tűzoltók számára akadálypálya, saját fejlesztésű szimulátorok, gyakorlati tapasztalattal rendelkező oktatók).

A központ tehát átfogó képzést kínál a világ minden tájáról érkező erdőtüzoltók számára. A török Földművelésügyi és Erdészeti Minisztérium által működtetett oktatási központ az erdőtüzek megelőzésére, oltására és a leégett területek helyreállítására tanít.

Megalakulása óta több ezer szakembert képeztek itt, köztük 16 országból több száz külföldit. Tavaly – a pandémia ellenére – 1600 fő vett részt a képzéseken.

A látogatás során lehetőség nyílt egy ún. erdőtüzoltó csapattal való találkozásra is. Ezek általában 7 főből állnak, egy felvezető pick up és 3 tűzoltó autó a felszereltségük. 14 ilyen csapat van Antalyában. (Az jól látható volt az egész ott tartózkodásunk alatt, hogy az erdők tűz elleni védelme, és az erdőtüzek oltása kiemelt feladata az erdészeknek. Erre gyakorlatilag egy külön, Antalyát egészében lefedő szervezeti és infrastrukturális háttér áll rendelkezésre.)

Az erdőtüz elleni védekezést szolgálják az azok felderítésében és oltásában bevethető helikopterek is, valamint az ezek vízzel való ellátásához szükséges, kb.

5 km × 5 km-es hálózatban elhelyezkedő víznyerőhelyek is. Az erdőtüzek felderítését a helikopterek mellett, megfigyelő tornyok hálózata és a bejelentésükre alkalmas mobiltelefonos alkalmazások is segítik.

A harmadik nap terepi program keretében tanulmányozhattuk az Antalya régió erdeit, erdészeti tevékenységét, s a különféle, többnyire rekreációs célokat szolgáló erdészeti létesítményeket.

A tűzoltóság egyik gépkocsija

Tájékoztatót kaptunk az erdészek napi munkájáról is. Nagyon fontos terület az erdőtelepítések növelése. Óriási méretekről van szó. Több tízezer hektár erdő telepítését végezték el, és ilyen ütemben kívánják folytatni is. Az erdőtelepítés és

-ápolás rendkívül fontos eredménye a munkalehetőségek biztosítása és népességmegtartó szerepe. A telepítések végzésébe bevonják az iskolák tanulóit is, akik így közvetlen élményeket szerezhetnek az erdősítés munkáiról, és magukénak is érezhetik majd a növekedő erdőt.

Meglepő módon – legalábbis számunkra – a klímaváltozás nem okoz kedvezőtlen egészségügyi folyamatot az ottani erdőkben, nincs olyan probléma mint nálunk a fenyőkkel, vagy az egyes zonális társulásokkal.

A küldöttségünk 2022. október 14-én érkezett vissza Budapestre.

Az ÖZ-ORMAN-IS Szakszervezeti Szövetség hivatalos honlapján az eseményről megjelent hír: <https://www.ozorman-is.org.tr/tr/haber/1543/ispanyave-macaristana-egitim-semineri-verildi>

A törökországi tanulmányút lehetőséget biztosított arra is, hogy az EFDSZ és a – egyébként CEF-tag – spanyol Valencian Inter-Union szakszervezeti szövetség közötti esetleges együttműködési lehetőségek előzetesen felmérésre kerüljenek, amit várhatóan hivatalos kapcsolatfelvétel fog követni.

Kovács Pál

(Fotó: Benül Topuzoğlu és Kovács Pál)

Erdészek találkozója Félixfürdön

A Román Silva Szakszervezeti Szövetség meghívására az EFDSZ delegációja részt vett 2022. szeptember 21–24. között az Erdészek Nemzetközi Találkozásán, Félixfürdön.

A delegációt Szilágyi Jenő, a Kovászna Megyei Szakszervezet elnöke fogadta.

Az est folyamán megismerkedtünk a helyi szakszervezeti tisztségviselőkkel, valamint részletesen megbeszéltük a programokat.

Másnap került sor a rendezvény hivatalos megnyitójára, és „Az erdők jelenlétége, a klímaváltozás kihívásai és az

európai államokat jelenleg sújtó energetikai válság kontextusában” című szimpóziumra.

Spanyol, moldáv, török, ukrán és román kollégák tartottak előadásokat.

Ezt követően a szervezők egy-egy emléklapet adtak át az előadóknak és a delegáció vezetőinek.

A találkozó alkalmat adott arra, hogy az új résztvevő spanyol küldöttség tagjaival is megismerkedjünk, és a közeljövőben szorosabb együttműködés kialakulhasson.

Délután dr. Halmágyi János EFDSZ-elnök megbízásából a CEF (Erdészek Európai Tanácsa) soros ülésén vettem részt a külföldi delegáltakkal. Marian Stoicescu, a CEF elnöke beszámolt a szervezet jelenlegi helyzetéről, aktuális feladatairól.

A szokásoknak megfelelően a nemzetközi szakszervezeti találkozóval párhuzamosan, ebben az évben is megrendezték a nemzetközi sportversenyeket. Szabadidőnkben a dartsban vettünk részt.

Az esti órákban ünnepi vacsorával zártak a rendezvények, a korábbi évekhez hasonlóan jó hangulatban.

A küldöttség tagjai:

NEFAG Zrt. – Benei Béla, Hajdú Oszkár,
Török Gábor
IPOLYERDŐ Zrt. – Bajnai Csaba László,
Gregán Zoltán, Fejes József
TAEG Zrt. – Tóth István
ÉSZAKERDŐ Zrt. – Banó Mária,
Gál Judit Georgina, Rácz Miklós,
Vincze Béla

Benei Béla
delegációvezető

Tanulmányút Kovászna megyében

Aromániai Kovásznai Erdészeti Igazgatóság meghívására az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetét 8 fős delegáció képviselte 2022. július 20–23. között egy szakmai tanulmányúton.

Az előzmény egy 10 fős Kovászna megyei erdészeti küldöttség magyarországi látogatása volt 2021. év október hónapban, amely az „Egy a Természettel Vadászati és Természeti Világkiállítás” megtekintésével egybekötött EFDSZ-meghívást viszonzotta. A magyar küldöttségben az Egererdő Zrt., a KAEG Zrt., a VADEX Mezőföldi Zrt., valamint az EFDSZ Központ delegáltjai vettek részt.

A július 20-ai érkezést követően a kétnapos szakmai programot csillagtúra keretében szervezte meg Szilágyi Jenő, a Kovásznai Erdészeti Igazgatóság szakszervezeti elnöke. A program helyszínei közül kiemelésre érdemes a Csikszentsimoni Csíki Sörgyár megtekintése, a Szent Anna-tó körüli túra, a mohos tőzegláp bejárása, a fenyőültetvény, valamint a kovásznai és komandói erdészet csemetekertjének meglátogatása, illetve az Olaszteleki Erdészet területén lévő Vargyas-szoros és -barlang bejárása.

Több helyszínen folytattunk baráti beszélgetést a helyi vezetőkkel, illetve Gheorge Munteanival, a Kovásznai Erdészeti Igazgatóság vezetőivel, Ioan Bocan gazdasági vezetővel, Bura Ferenc irodavezetővel és Papp Mihály ellenőrzési vezetővel. Számos alkalommal lehetett hasznos tapasztalatokat szerezni az erdészeti igazgatókkal, vezetőkkel, erdészekkel létrejött találkozókra.

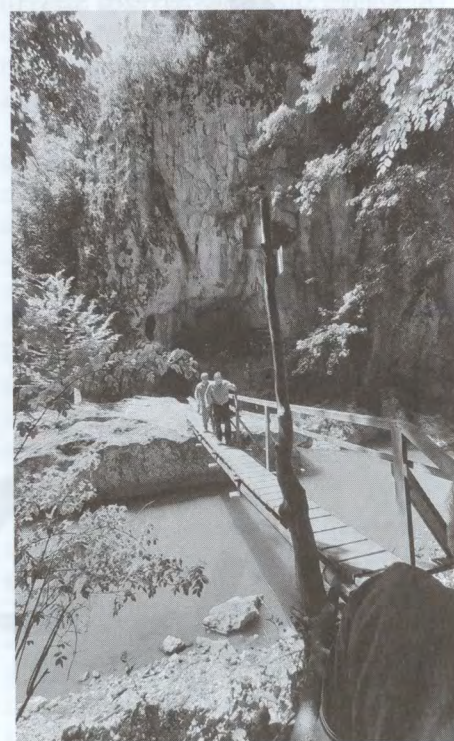

Konténertöltő gépsor

Az egyik helyszínen megismerhettük a csemetekerti tevékenységek közül a kézzel és gépesített módon végzett munkák eredményeit. A szakmai beszélgetéseken megtudtuk, hogy a Kovásznai Erdészeti Igazgatóság 4 erdészeti körzeten (Bereck, Komandó, Kovászna és Olasztelek) keresztül biztosítja az állam tulajdonában lévő, valamint más tulajdonosokhoz tartozó erdőterületek erdészeti szolgáltatásait.

A Kovásznai Erdőosztály tevékenységi körébe tartozó erdők a Kárpátokon belül találhatók. Az erdők a megye felszínének 46 százalékát teszik ki, a tengerszint feletti magasságuk 500 m (Olasztelek) és 1777 m (Lăcăuți-hegység a Komandó-erdőnél) között van. Kovászna megye erdőterülete összesen kb. 173,4 ezer hektár.

Földrajzi terület szerint az erdőalap 63 százaléka hegyvidéki, túlevelű és bükkös erdőkkel, 37 százaléka pedig dombvidéki, bükk, tölgy és különböző más fajtájú erdőkkel fedett. A Kovásznai Erdészeti Igazgatóság kezelésében lévő állami tulajdonú erdőterület 2021. december 31-ei állapot szerint 28 244 hektár (Kovászna megye erdőterületének 16,3 százaléka), illetve összesen 37 464 hektár, vagyis az igazgatóság más tulajdonos, jogi vagy természetes személy tulajdonában lévő erdőterületen is nyújt erdőkezelést és egyéb szolgáltatásokat.

A tanösvény hídja

A figyelmes vendéglátók jelesre vizsgáztak

A fafajok megoszlása: lucfenyő 11 053 hektár, jegenyefenyő 1569 hektár, egyéb tűlevelű 742 hektár, bükk 9614 hektár, tölgy 2133 hektár, egyéb keményfa 1445 hektár, különféle lágy lombos fa 370 hektár.

A szakmai program feszített tempója mellett megismerhettük a Kovásznai Erdészeti Igazgatóságnál dolgozók érdekvédelmi problémáit, a szakszervezeti munka elért eredményeit, illetve a további feladatokról is szó esett. Emellett a magyar szakmai tapasztalatokról is tájékoztattuk vendéglátóinkat.

A figyelmes vendéglátók jelesre vizsgáztak a program szervezésében és lebonyolításában. A hazautazás során az élmények felemlítése közben megállapítottuk, hogy az elmúlt három nap jól szolgálta a román erdészekkel való kapcsolatok fejlesztését, ill. ápolását, és szakmai barátságok születtek. A találkozások folytatására mindkét fél ígéretet tett.

Górász László
EFDSZ-alelnök

Horvát erdészküldöttség látogatása

2022. szeptember 1. és 4-e között a horvát erdész szakszervezet 11 tagú küldöttsége látogatott hazánkba. A delegációt Joszip Sztojanovics, a horvát erdész szakszervezet elnöke vezette. A küldöttség tagjai Vuková, Karlovác, Split és más megyék erdészeteit képviselték. A vendégek meglátogatták a Vadex Zrt. Pákozdi-Pagony Vadasparkot és Arborétumot, részt vettek a Soponyai Nemzetközi Vadgasztrónómiai Fesztiválon, majd az Egererdő Zrt. vendéglátását élvezhették. Pákozdon találkoztak Majoros Gábor Vadex vezérigazgatóval, aki tájékoztatta a vendégeket a társaság helyzetéről.

A megállapodás aláírása

– **J. Sz.:** Valamennyien a vállalatnál dolgoznak. Nálunk megmaradtak a munkások, a fakitermelők, a szállítók.

– **ErFaHír:** Van-e kollektív szerződésük?

– **J. Sz.:** Van, éppen az elmúlt hónapban írtuk alá az új, négy évre szóló kollektív szerződést.

– **ErFaHír:** Hogy zajlik a szakszervezetbe való belépés?

– **J. Sz.:** Ha jön egy új munkás, megmutatjuk neki a kollektív szerződést, kilencven százaléka elfogadja és belép.

– **ErFaHír:** A kollektív szerződés mit biztosít, mik a legfontosabb pontjai?

– **J. Sz.:** A fizetés ügyében föllépnek, a munkások valamennyi jogát garantálják. Az állami vállalatnál rend van, de a magáncégekénél nagy a zűrzavar. Korábban nem volt ennyi követelés a kollektív szerződésben. Nemcsak a pénzre figyelnek, hanem a szabadságra, és más szociális juttatásra is. Ha a gyerek iskolába megy vagy gyermek születik, és ha meghal valaki a családban, anyagilag támo-

gatják. Húsvétra és karácsonyra 200 euró jutalmat kapnak. Csak az erdész szakszervezetnél van az, hogy a szabadság idejére kapnak 550 eurót. Fontos, hogy mindent megkapjon a munkás, ami jár neki, mert csak úgy lesz kedve dolgozni.

– **ErFaHír:** Van-e tűzifajuttatás?

– **J. Sz.:** Minden munkás vehet 20 m³ fát kedvezményesen és tíz hónap részletfizetésre.

– **ErFaHír:** Van üdülője a cégnek?

– **J. Sz.:** Van a tengerparton, de sajnos 15 évvel ezelőtt az akkori vezetők kiadták bérlőknek.

– **ErFaHír:** Mely országok szakszervezetével van kapcsolatuk?

– **J. Sz.:** A magyar szakszervezeten kívül a szlovák és a cseh szakszervezettel van jó kapcsolatunk. Megbeszéljük a gondokat, tanácsokat adunk egymásnak. Úgy tapasztalom, hogy mindegyik országban hasonló problémák adódnak.

– **ErFaHír:** Például a zöldek...

– **J. Sz.:** Amit ők mondanak, az megesik. 120 évig nőnek a fák, aztán kivágjuk. Ennyi, nem több. **Z. Z.**

80 százalékos szervezettség

Beszélgetés Joszip Sztojanovicsal, a horvát erdész szakszervezet elnökével

Az erdésztechnikus végzettségű elnök húsz éve vezeti a területi szakszervezetet.

– **ErFaHír:** Mikor alapították a szakszervezetet?

– **J. Sz.:** Jugoszláviában is volt szakszervezet, de a mostanit 1990-ben alapították.

– **ErFaHír:** Hány erdész és hány szakszervezeti tag van Horvátországban?

– **J. Sz.:** 7600 erdész dolgozik Horvátországban, és 6300 tagja van a szakszervezetnek. Ez 80 százalékos szervezettség. Ők képviselhetik egyedül a horvát erdészeket a vállalat vezetőségénél. Az erdőmérnököknek van külön szakszervezetük, de azok sokkal kevesebben – 700-800-an – vannak.

– **ErFaHír:** A tagság csak az állami vállalatból verbuválódik?

A többszakmás tolmács

Ivan Popovics nyugdíjas fakitermelő munkás, aki az építőipar felől érkezett. 14 éves korában a kőműves szakmában kezdett el dolgozni. Amikor elvégezte a szakmunkásképzőt, elment világot látni, Irakban vállalt munkát kőművesként. Amikor két év után hazatért a magyar határ közeli szülőfalujába, elszegeződött az erdészethez fakitermelőnek, motorfűrészkesztő munkásnak. Ezt

csinálta 27 évig Stihl 51-essel, majd 64-essel. A kaproncai területen dolgozott, a Répási Erdészetnél, ami egy híres vadászvidék. Egy sérülés után más területre került, azt csinálta, amit a feladatok megkívántak, legfőképp vadkezelést épített.

A felmenői között magyarok vannak, sok magyarországi kapcsolattal is bír. Egy lánya és egy fia van.

Répáson 15 évig volt szakszervezeti titkár. Nyugdíjasként továbbra is a szakszervezet titkára. Évek óta tartja a kapcsolatot a magyarokkal, több városban, cégnél volt már látogatóban.

Neki köszönhetjük a tolmácsolást.

Röpiinterjú Majoros Gábor vezérigazgatóval a kilátóban

– **ErFaHíradó:** *Hogyan oldották meg az ASP-veszély miatti vaddisznókérdést?*

– **Majoros Gábor:** Az az óriási szerencsénk, hogy minket nem érint a fertőzés, nálunk még nem találtak fertőzött vaddisznót.

nót. Ettől függetlenül vannak korlátozások, és teljesítjük a diagnosztikai kilövéseket. Ugyanakkor jelentősen apasztottuk a vaddisznóállományt a megyében.

– **ErFaHír:** *Kapnak-e állami támogatást a közjóléti beruházásokra, hasonlóan az egykori K1, K2 forrásokhoz?*

– **M. G.:** Semmilyen állami támogatást nem kapunk, az erdőgazdaságok a saját nyereségük terhére működtetik, tartják karban ezeket a közjóléti létesítményeket. Bizonyos esetekben egy-egy fejlesztésre – kilátóra, turistaházra – kaphatunk minisztériumi támogatást. A régihez hasonló fejlesztési források ma már nincsenek.

– **ErFaHír:** *Hogyan reagáltak arra a sajtóban terjedő állírára, hogy például a védett területen „erdőirtás” történhet és az ehhez hasonlókra?*

– **M. G.:** A minisztériumhoz hasonlóan mi is úgy gondoljuk, hogy a rendelet adta lehetőségekkel csak akkor élünk, ha kell. Mi is fölmértük, hogy melyek azok a területek, ahol többlet tűzifa termelést lehet végezni. A kezelt területeink 27 százaléka védett, de a

Majoros Gábor vezérigazgató köszönti Jozsip Sztójánovics elnököt

lakossági igényeket ki tudjuk elégíteni anélkül, hogy ilyen területekbe bele kelljen nyúlunk. Számos megkeresést kaptunk mi is, de megnyugtató válaszokat tudtunk adni. Az erdőgazdaságunk nem érintett az exportban, mi Székesfehérvár, valamint Fejér megye tűzifával való ellátásában vagyunk érdekeltek. Kereskedőket nem szolgálunk ki, csak közvetlenül a lakossági igényeket teljesítjük. Ehhez kapcsolódik még a szociális tűzifa-ellátás biztosítása, amihez szintén rendelkezésre áll a szükséges tűzifamennyiség. (Z.)

Elhunyt dr. Kuti László, az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés elnöke

Kuti László 1946. január 20-án született, Szegeden.

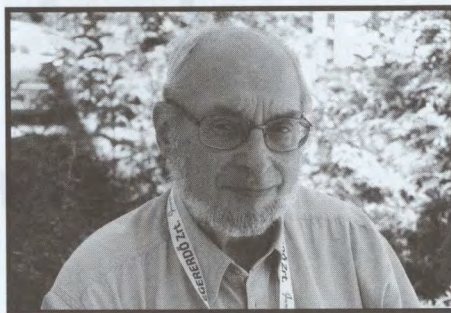
A szegedi Radnóti Miklós Gimnáziumban érettségizett, majd a József Attila Tudományegyetemen 1969-ben szerzett geológus és okleveles földrajz szakos tanári diplomát. 1977-ben doktorált földtanból.

Egyetem után a Magyar Állami Földtani Intézetben helyezkedett el.

Szakmai pályáját tudományos segédmunkatársként kezdte, és tudományos főmunkatársi fokozatig jutott el. Közben 25 évig osztály-, illetve főosztályvezető tisztelet is betöltött. 2013-ban nyugállományba került, de kutatásait még évekig folytatta. Kutatási eredményeit 188 cikkben, 6 könyvben, 19 könyvrészletben, 6 ismeretterjesztő cikkben, illetve könyvrészletben publikálta.

1984 óta oktatott a felsőoktatásban. A debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen szedimentológiát, a szombathelyi Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskolán Magyarország földtanát, a szegedi József Attila Tudományegyetemen környezetföldtant tanított, a Miskolci Egyetemen pedig agrogeológiát. 1989 óta a gödöllői Szent István Egyetemen, mint címzetes egyetemi docens, a földtan alapjait, valamint hidrológiát, hidrogeológiát oktatott. A doktorandusz képzésben agrogeológiát is tanított.

Aktív szakszervezeti tevékenységét 1985-ben kezdte, amikor a földtani intézet szakszervezeti titkárának választották. 1988–1990. között részt vett a TUDOSZ,

az ÉSZT, a KSZSZ és a SZEZ alapításában. 1990-től 2014-ig a TUDOSZ elnöke volt. 1990-től az ÉSZT elnökségi tagja, alelnöke, 2008-tól az ÉSZT elnöke. 1990-től képviselte az ÉSZT-t az Érdekegyeztető Tanácsban, valamint különböző közszolgálati érdekegyeztető fórumokban.

Szakszervezeti publikációs tevékenységének eredménye három könyv az érdekegyeztetésről, két könyvben társ-szerzőként vett részt az ÉSZT történetéről és tevékenységéről, több mint 100 cikket írt különböző lapokba, kiadványokba, előadásokat tartott szakszervezeti konferenciákon és egyéb fórumokon.

Kuti László szívügyének tekintette a munkavállalók érdekképviselését, a szakszervezeti mozgalmat. Konszenzust kereső személyisége garancia volt az ÉSZT-n belüli és a konföderációk közötti együttműködésre egyaránt.

Kuti László 2022. október 6-án hunyt el. Hiánya hatalmas űrt hagy maga után.

Az ÉSZT saját halottjának tekintette. 2022. november 14-én, Budapesten, a Fiumei úti temetőben helyezték örök nyugalomra.

Kuti László jó kapcsolatokat ápolt az EFDSZ vezetőivel és tagjaival, általában részt vett szakszervezetünk kongresszusain, sőt a sportnapokon is.

Az ÉSZT tisztújító kongresszusa

Kuti László elnök halála miatt rendkívüli tisztújító kongresszust tartott az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés 2022. november 29-én.

A küldöttek dr. Antmann Katalint választották meg elnöknek. Antmann Katalin elnökké választásával és Fehér Tibor lemondásával két alelnök választása is szükségessé vált. Alelnökké dr. Berki Zoltánt és Schumacher Ferencet választotta a kongresszus.

Gratulálunk a megválasztásukhoz, munkájukhoz sok sikert kívánunk!

A kongresszuson küldöttként Benei Béla, Górász László és Ivádi László alelnökök képviselték az EFDSZ-t.

Az EFDSZ december 7–8-án a szakszervezeti tisztségviselőknek továbbképzést tart, valamint kerekasztal beszélgetésre kerül sor a társszervek – OEE, MEGOSZ, FAGOSZ és a NAK – képviselői részvételével.

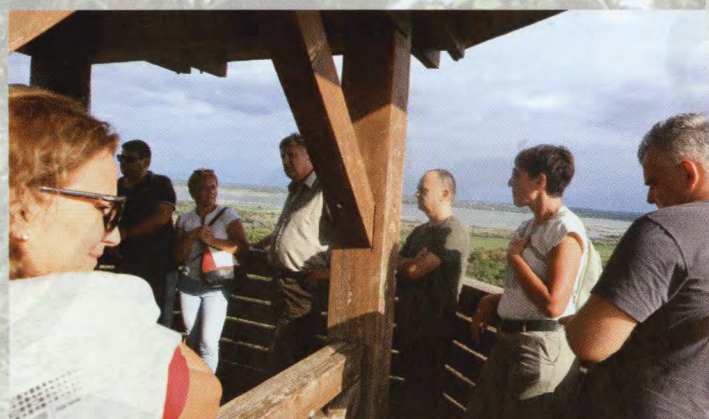

Horvát szakszervezeti vendégeinkkel

A soponyai vadgasztronómiai fesztiválon

Horvát erdészkiüdöttség látogatása

Majoros Gábor vezérigazgató tájékoztatóját hallgatják

Az Egererdő Zrt. vendégeiként

Pihenő a pákozdi vadasparkban

A pákozdi-sukorói bemutatóközpontban

A pákozdi-sukorói kilátó tövében

Az Egererdő Zrt. tűzifaudvarában. Fotó: Egererdő

Fotó: Zétényi Zoltán

Faépítmények a Tolnai-hegyháton

Vadregényes tájak, elfelejtett falvak, burjánzó természet, elegyes lombdők fogadják a Tolnai-hegyhátra érkező, kíváncsi vándorokat. Az erdő nem csak megélhetést, kikapcsolódást, vadászatot jelentett és jelent ma is az itt lakók számára, hanem építőanyagot is. A szinte soha nem hallott Kalaznó, Mucsi, Lengyel falvak és a körülöttük meghúzódó

erdős rengetegek sok-sok történetet, emléket és a szorgos ácsok, asztalosok munkáját is őrzik. Fedezzük fel e környezetet közösen, járjuk be a turista útvonalakat, tekintsük meg a régi és a vadonatúj faépítményeket is és némán adózzunk erdész és faiparos őseink kemény és tisztességes munkája előtt.

Kalaznói sváb présház diszítése

A középkorban számos település volt a közeli erdőkben, de a török idő alatt elnéptelenedett a vidék, a természet vette ismét birtokába a hegyhátat. Az elnéptelenedett tolnai vidékre a XVIII. században Mária Terézia svábokat telepített, akik a jellegzetes, faszervezetes (fachwerk) építészetet is hozták hazájukból. Azonban pár évtized alatt, a XIX. század elejére már tiltott építési mód volt a fachwerk építészet Tolna megyében, a jelentős faigénye miatt, ezért gyorsan a vályog és téglalapok terjedtek el, melyeket azért még faragott, faoszlopos tornáccal szegélyeztek. A 250 éves fachwerk épületek, ma már ritkaságnak számító, utolsó példányait Kalaznón és Závodon tekinthetjük meg.

Zavod Fachwerk ház. Fotó: Szász Gábor

Kemencés pavilon, Annafürdő

Szent Hubertus Kápolna, Tamási

A **Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt.** ezt a nemes, rég elfelejtett faszervezetes építészetet – de megújult köntösben –, kívánja újraéleszteni ökoturisztikai létesítményeinél. Szinte kizárólag saját termelésű (akác, hárs, tölgy, fenyő, cseresznye,...) faanyagból, rusztikus és organikus kivitelezésben, gyakran a természetes görbületeit, elágazásait is tartalma-

Annafürdő Vendégház vörösfenyő oszlopokkal. Fotó: Gulyás Attila

zó rönkök felhasználásával építi ezeket, elegyítve bontott faanyaggal, címeres téglákkal, vagy apatini hódfarkú cseréppel. Legszebb példányait a 2020-ban Az Év Turistaháza díjat elnyert Annafürdő Vendégház körül találjuk, de erdei kápolna, kilátó, esőbeálló is ezen a módon épül a gazdálkodási területén.

Információ:

annafurdo@gyulajzrt.hu, www.gyulajzrt.hu/turizmus

Tel.: +36-30 9470-898